RVDIMENTA GRÆCA E P. RAMI GRAMMATICIS PRÆCIPVE COLLECTA:

A

BERNARDO SALIGNACO BVRDEGALENSI

Scholæ Waldeccianæ in Ciuitate Corbach Correctore.

LONDINI.

Apud Henricum Binneman Typographum.

ANNO 1581.

LAZARO SCHONERO NOVÆ SCHOLAE WALDECCIANAE in Ciuitate CORBACH Rectori, & ipsi Scholæ Bernardus Salignacus Burdegalensis eius conrector S. D.

CRIPTA *clarissimi Philosophi piæ memoriæ P. Rami quantopere ob methodũ commendentur, eius nõ modò discipuli, sed aduersarij etiam, nisi si qui sponte insaniunt, omnes vno ore testantur & prædicant. Multas philosophiæ partes diligenter excoluit, sed in ijs nihil potius egit, quàm vt confusa distingueret, & primum primo loco, secundum secundo disponeret. Hoc cùm in omnibus eius scriptis, tum verò in Grammaticis Latina & Græca ab eo conscriptis inprimis videre est. Quare cùm ex consilio vestro mihi describenda essent Rudimenta Græca, & quidem eo ordine qui nostræ iuuentuti cõuenientissimus videretur: P. Rami piæ memoriæ præceptoris mei Grammaticas Latinam & Græcam*

præcipuè mihi delegi, vt illinc definitionum & partitionum lumina, quibus sublatis in perpetuis tenebris versari cogimur: hinc cætera quæ ad Hellenismi explicationem pertinebant, desumerem. Eum igitur in his rudimentis secutus sum, sed non solùm, quia aliquos etiam alios vnà adhibui: nec semper, quia rectius aliquid interdum volui. Si id sum assequutus quod volo, mihi nostra iuuentus eo nomine, vt spero, aliquando gratulabitur: sin minus Doctissimorum Collegarum erit, atque in primis tuum Clarissime Rector, quod hîc à me peccatum fuerit corrigere, & melius aliquid veriusq; iuuẽtuti nostræ proponere. Hæc enim Rudimenta vt mihi tota schola conscia est, iuuentuti nostræ descripsi: sed ita descripsi, vt si quid melius quandoque videant, amplectantur: sin minus, in eo quod optimum fuerit acquiescant. Laborem hunc qualem qualem meum peto vt schola nostra æqui boniq; consulat. Corbachij prid. Nonas Aprilis. 1579.

AD

AD DISCIPVLVM.

Ἢν ζητεῖς θείους τε λόγους καὶ τὸν δρόμον ἄστρων
Καὶ φύσιν ἠδ' ἤθη ἴδμεναι, ἠδὲ δίκας·
Γλῶσσα μὲν ἑλλήνων στοιχεῖά σε πρῶτα διδάξει,
Πλὴν τεχνῶν δώσει δόγματα τ' ἄλλα σοφῶν.
Τοὔνεκεν εὔτακτον τὴν πρόσλαβε κοῦρε σύνοψιν,
Ἄσκει δ' ἐκμελετῶν λήμματα ἐσσυμένως.

Iodocus Iungmannus
Cassellanus.

Eiusdem versio Latina sic est.

Si quæris diuinosq́; sermones & cursum astrorum
Et naturam aut mores scire, aut iura:
Lingua quidem Græcorum elementa te prima docebit,
Quin artium dabit doctrinas reliquas sapientium.
Propterea benè dispositum hoc amplectere puer cōpendium,
Exerce autem meditando præcepta assiduè.

RVDIMENTA GRÆCA E P. RAMI GRAMMATICIS PRAEcipuè collecta:

A BERNARDO SALIGNACO BVRdegalensi, scholæ Waldeccianæ in ciuitate Corbach Conrectore.

CAP. I.

De Etymologia & voce, itemq́; de syllaba & litera.

RAMMATICA est ars benè loquendi, Latinis Latinè, Græcis Græcè. Grammaticæ partes duæ sunt, Etymologia & Syntaxis. Etymologia est prima pars Grammaticæ, quæ vocum singularum proprietates interpretatur. Vox est articulatus sonus integer: estque monosyllaba aut polysyllaba. Monosyllaba est quæ constat vnica syllaba: vt ἃ, ὃ quæ, quod. Syllaba est specialis sonus in voce: estq́; monogramma aut polygramma. Monogramma est quæ constat vnica litera, vt α, ε, ι, in ἀκούω, ἐγώ, ἴσον, audio, ego, par. Litera est specialis sonus in syllaba: eique accidit pingi proprio charectêre, suus enim cuiusque literæ character est: appellari nomine proprio aut quasi proprio, cōmune enim nomen additum literis ε, ο, ω, υ, quasi proprium constituit: & spirari lenius aut asperius, quæcunque enim litera asperius non profertur, ea spiritu leniori proferri intelligitur.

CAP. II.

De vocali & consona.

Litera est vocalis aut consona. Vocalis est quæ per se syllabam potest efficere. Ea in vocis initio semper spiritū

 suum

suum suprà scriptum habet, tenuem sic ᾿ asperum sic ῾.

Vocalis est diducta aut contracta. Diducta vocalis est quæ diducto ore profertur, vt α, ε, η, ι.

Character.	Nomen.	Prolatio.
Α, α,	*Alpha*	*A, a.*
Ε, ε,	*Epsilon*	*E, ĕ.*
Η, η,	*Etha*	*E, ē.*
Ι, ι,	*Iota*	*I, i. vt Germani proferunt.*

Contracta vocalis est quæ contracto ore profertur, vt ο, ω, υ.

Character.	Nomen.	Prolatio.
Ο, ο,	*Omicron*	*O, ŏ.*
Ω, ω,	*Omega*	*O, ō.*
Υ, υ,	*Ypsilon*	*Υ seu u liquida. Germanis ü, Gallis u sonum hunc exprimit.*

Υ initio vocis semper aspiratur, vt in ὕδωρ aqua.

E vocalibus α, & ε sæpè mutantur in η, ο in ω. Verùm ι & υ immutabiles sunt.

Consona est litera quę tantum cum vocali syllabam potest efficere: estque semiuocalis aut muta. Semiuocalis est quæ per se sonum efficit, vt σ, ρ, λ, μ, ν.

Character.	Nomen.	Prolatio.
Σ, σ, ς,	*Sigma*	*S, s.*
Ρ, ρ,	*Ro*	*R, r.*
Λ, λ,	*Lambda*	*L, l.*
Μ, μ,	*My*	*M, m.*
Ν, ν,	*Ny*	*N, n.*

E semiuocalibus sola ρ aspiratur, initio quidem dictionis, semper, vt in ῥώμη robur: in media autem dictione, si geminetur: tunc enim posterior ρ aspiratur, prior leuigatur, vt πόῤῥω longè.

Muta est consona quæ sola conatum quendam mutit, vt τ, δ, κ, γ, β, π.

Character.	Nomen.	Prolatio.
Τ, τ, ℸ,	*Tau*	*T, t.*
Δ, δ,	*Delta*	*D, d.*

Κ, κ,	*Kappa*	*K, k.*
Γ, γ, ſ,	*Gamma*	*G, g. vt Germani proferunt.*
Β, β, ϐ,	*Beta*	*B, b.*
Π, π, ϖ,	*Pi*	*P, p.*

Semiuocales, ρ, λ, μ, & ν post mutas positæ pro liquidis habentur. Cæterum è mutis tres nempe τ, κ, & π aspirantur, tumque & characteres & nomina propria habent, vt θ, χ, φ.

Character.	Nomen.	Prolatio.
Θ, ϑ, θ,	*Theta*	*Th.*
Χ, χ,	*Khi*	*Kh.*
Φ, φ,	*Phi*	*Ph.*

Variarum consonantium eodem charactere comprehēsarum compendium triplex est, ζ, ξ, & ψ.

Character.	Nomen.	Prolatio.
Ζ, ζ, ζ,	*Dseta*	*Ds.*
Ξ, ξ,	*Ksi*	*Ks.*
Ψ, ψ,	*Psi*	*Ps.*

Compendij ζ prolationem cōtrouersam esse non ignoro. Quare eam sumo quæ minus difficultatis habere videtur. Reliquorum ξ & ψ diuersas quidem singulorum potestates esse cum veteribus docemus, sed in ista diuersitate tantà similitudo inest, vt si aures consulas, diuersitatem ferè non diuersitatem dixeris: quæ res facit vt singulis compendijs non secus ac simplicibus literis vnicam prolationem adscribam. Cæterum Græcarum literarum numerus priùs haberi iam olim solitus est, quàm per genera & species diuidi, & quidem hac generum confusione: α, β, γ, δ, ε, ζ, η, θ, ι, κ, λ, μ, ν, ξ, ο, π, ρ, σ, τ, υ, φ, χ, ψ, ω. vnde & numerandi notæ, & vulgarium lexicorum ordo existit. Porrò varias esse doctissimorum virorum de literarum Græcarum prolatione opiniones nemo nescit. Atqui ex iam positis viua vox scripturæ respondere, infinitas ambiguitates tollere, & perinde absoluta esse potest. Ergo vt nostris studijs consulamus, omissa omni altercatione positas modò prolationes retinebimus.

CAP. III.

De syllaba polygramma, syllabæ quantitate & voce polysyllaba.

MOnogrammam syllabam suprà explicauimus. Polygramma est quæ multis literis constat: estque pura aut mista pura est quæ dualibus vocabus tantum constat, vt αυ in αὐτὸς ipse. Duarum vocalium in eadem syllaba cõprehensio Diphthongus dicitur, & desinit in ι aut υ. Diphthongus in ι desinens, modò infrà priorem vocalem, modò ad eius latus ipsum ι scriptum habet. Infra vocalẽ, vt ᾳ, ῃ, ῳ, ad latus, vt αι, ει, ηι, οι, ωι, υι.

Diphthongus desinens in υ semper ad prioris vocalis latus, ipsum υ scriptum habet, vt αυ, ευ, ου.

αυ & ευ in ηυ; ου in ωυ sæpè mutatur.

Si diphthongus diuidenda sit, vltima eius vocalis duobus in apice punctis notatur, sic in βασιλεϊ regi, ὄϊες oues, diphthongi ει & οι diuiduntur. Hactenus de pura syllaba.

Mista est quæ etiam ex consona constituitur. Consonæ enim modò cum vnica vocali, vt in λόγος sermo; modò cum Diphthongo, vt in Μούσαις Musis, syllabam constituunt. Syllabæ accidit quantitas qua syllaba certa aut anceps dicitur. Certa est quæ semper breuis aut longa est, illa vnico tempore constat, vt λε in λέγεις dicis, λο in λόγους sermones: hæc duobus, vt ἡ in ἥρως heros, τυ in τύπτομεν verberamus. Syllabæ breues, si opus est, sic super vocalem notantur ˘: long sic ‑. Si in eadem voce vocalem sequuntur duæ cõsonæ, quæ non sint muta cum liquida, syllaba pòsitione longa dicitur. Sic in θέντες ponentes, & δόντες dantes, primæ syllabæ longæ positione dicuntur.

Syllaba anceps est quæ modò vnico, modò duobus temporibus constat, vt κα in καλὸς honestus, φι in φίλος amicus. Si in eadem voce vocalem non natura longam sequitur muta cum liquida, syllaba anceps est, vt prima in πάτρος. Vocalem non natura longam intelligo vocalem omnem exceptis η & ω.

Antea de voce Monosyllaba egimus. Polysyllaba est quæ multis syllabis constat, vt τιμὴ honor, ἄγγελος nuncius.

Compositio

Compoſitio conſonarum in medio dictionis polyſyllabæ, earum compoſitioni in dictionis principio ſimilis eſt: quæ enim conſonæ in principio dictionis coniunguntur, in eiuſdem polyſyllabæ medio coniungendæ ſunt. Sic πτ cõiunguntur in τύπτω verbero, ſic κρ coniunguntur in ἄκρος extremus.

CAP. IIII.

De accentu.

COmmunes vocis affectiones ſunt accentus & notatio.

Accentus eſt quo vox velut accinitur: eſtque rectus aut circumflexus.

Rectus eſt quæ recta linea ſcribitur, eſtque acutus aut grauis.

Acutus eſt quo ſyllaba eleuatur, eique ſuperſcribitur ſic ´, vt in λόγος ſermo. Acutus poteſt eſſe in vltima dictionis ſyllaba: & ante eam in penultima & antepenultima, vt in θεός Deus, λόγος ſermo τύπτομεν verberamus. Vox acutum habens in vltima oxytona; in penultima & ante penultima, paroxytona & proparoxytona dicitur.

Si proparoxytona ſit, vltima eius ſyllaba breuis eſt, niſi in quibuſdam atticis, vt λέξεως dictionis, πόλεως ciuitatis.

Accentus grauis eſt quo ſyllaba deprimitur, eique vltimæ tantum ſuperſcribitur ſic `, vt in θεὸς Deus. Vltima enim acuta fit grauis ob ſequentem dictionem non encliticam, vt in θεὸς ἡμῶν.

Dictio Enclitica eſt quæ accentum ſuum in vltimam prioris dictionis ſyllabam reijcit, cuius generis ſunt, μοῦ, μοὶ, μὲ, mei, mihi, me, σοῦ, σοὶ, σὲ, tui, tibi, te, & illa infinitè capta, τοῦ, τῷ, alicuius, alicui, τινὸς, τινὶ, alicuius, alicui, πόθεν vnde, πότε alicubi, πόθι vbi, πῶς quomodo, πὼ adhuc, ποῦ vſpiam, τὲ que, γέ quidem, κε, κὲν, νὺ, πὲρ, θὴν, νῦν, ῥά, item εἰμὶ, & φημὶ ſum & dico, toto præſenti.

Si dictio encliticam præcedens paroxytona eſt, dictio enclitica accentũ prorſus amittit, vt λόγος σου verbum tuum.

Vox quæ nullum in vltima primarium accentum habet grauitona

grauitona dicitur, quia in ea intelligitur grauis: ſic verbum τύπτω verbero baritonum dicitur.

Accentus circumflexus eſt qui circumflexa linea ſcribitur, & ſyllabā in qua eſt partim attollit, partim deprimit: is modò in vltima, modò in penultima dictionis ſyllaba notatur, vt in βοῶ clamo, σῶμα corpus. Vox illic periſpomena, hîc properiſpomena dicitur. Si vox properiſpomena ſit, vltima eius ſyllaba breuis eſt.

CAP. V.

De notatione.

NOtatio eſt affectio vocis ſecundum ſpeciem & figuram. Species eſt qua vox primitiua aut deriuatiua dicitur. Primitiua eſt quæ aliundè ortum non habet, vt λέγω dico. Deriuatiua quæ aliundè ortum habet, vt λέξις dictio.

Vox deriuatiua ſæpè quantitatem mutat, μανία furor, primam corripit, μανικὸς furioſus, eam producit: contrà πείθω primam producit, πιθανὸς eam corripit.

Figura eſt qua vox ſimplex aut compoſita dicitur. Simplex eſt quæ è multis vocibus non conſtat: vt παῖς puer, σοφὸς ſapiens. Cōpoſita eſt quæ è multis vocibus conſtat, vt εὔπαις bonus puer, vel bonos habens liberos, φιλόσοφος amans ſapientiæ.

Compoſitio ſæpè accentum mutat, vt σόφος ſapiens, φιλόσοφος amans ſapientiæ: αὐτὸς ipſe, φίλαυτος amans ſui, quod in monoſyllabis perpetuum eſt, vt χθὼν terra, αὐτόχθων indigena: πὺς pes, πολύπυς multipes.

Properiſpomena quoque in compoſitione accētum retrahunt in præcedentem, vt δοῦλος ſeruus, εὔδουλος bonus ſeruus, Μοῦσα Muſa, ἔμμουσος peritus.

Particulæ ἀ, εὖ, & δὺς, ſæpe in compoſitione vſurpantur. ἀ priuat, ἄλογος irrationalis, ἄμουσος, imperitus, ἄτεχνος iners, quorum ſimplicia ſunt λογικὸς rationalis, μουσικὸς Muſicus, τεχνικὸς peritus. Eiuſmodi autē in ικος cum priuatiua particula α compoſita, amittunt ικ. εὖ facilitatem & commoditatem aliquam ſignificat, ἔνθυμος animoſus, εὔβωλος fertilis,

εὔλυτος solutu facilis. δυς difficultatem & incommoditatem indicat, δύσκολος difficilis, δύσϛροπος inexorabilis, δύσελπις desperans.

Cap. VI.

De voce numeri eiusq; duplici accidente.

VOx est numeri aut sine numero. Vox numeri est quæ adsignificat numerum. Numerus singularis aut multitudinis est. Singularis est quo res vnica exprimitur. Multidinis quo res duæ pluresue exprimuntur, illîc dualis, hîc pluralis numerus dicitur.

Vocis numeri accidens duplex est. Primò enim ei accidit modus quo vox numeri finita aut infinita dicitur. Finita est quæ suo fine numerum vnicum aut ad summum duplicem adsignificat. Sic ἐγὼ ego, διδάσκω doceo, sic ἡμέρα dies vna vel duæ, ἔτυπτον verberabam vel verberabant illi, plures voces finitæ sunt.

Vox infinita est quæ suo fine numerũ quemuis adsignificat, sic ἔυγκω quòd nomen in singulari & duali omnis articuli, in plurali neutrius tantum est: & διδάσκειν docere, voces infinitæ sunt.

Secundò in voce numeri duæ syllabæ vocalibus diuisæ sæpè in longam vnam contrahuntur, quæ contractio vocalis est aut diphthongus. Vocalium exempla sunt:

α ex αε, vt κρέαε κρέα carnes, βόαε βόα clama.

η ex εη, vt ἀπελλέης ἀπελλῆς Appelles, ποιέητον ποιῆτον ambo faciatis vel faciant.

ω ex αο, vt κρέαος κρέως carnis, βόαον βόων clamans.

ex αω, vt κρεαώων κρεῶν carnium, βοάω βοῶ clamo.

ex εω, vt ἀληθέων ἀληθῶν verorum, ποιέω ποιῶ facio.

ex οω, vt νοῶν νῶν mentium, χρυσόω χρυσῶ inauro.

Diphthongorum exempla sunt:

ει ex εε, vt ἀληθέες ἀληθεῖς veri, ποίεε ποίει fac.

ῃ ex εῃ, vt ἀπελλέῃ ἀπελλῇ Apelli, ποιέῃς ποιῇς facias

οι ex εοι, vt χρύσεοι χρύσοι aurei, ποιέοις ποιοῖς faceres.

ex οοι, vt νόοι νοῖ mentes, χρυσόοις χρυσοῖς inaurares.

ῳ ex αοι, vt κρεάοιν κρεῷν carnium, βοάοις βοῷς clamares.

ου ex εο, vt ἀληθέος ἀληθοῦς veri, ποιέομεν ποιοῦμεν facimus.

Ex οο, vt νόος νοῦς mens, χρυσόομεν χρυσοῦμεν inauramus.

ex οε, vt νόε νοῦ mens, χρύσοε χρύσου inaura.

ex οει, vt ἀμαθόεις ἀμαθοῦς arenosus, χρυσόειν χρυσοῦν inaurare.

CAP. VII.

De nomine.

VOx numeri est nomen aut verbum. Nomen est vox numeri cum casu & articulo. Casus est specialis terminatio nominis, estq; quintuplex: Nominatiuus, Genitiuus, Datiuus, Accusatiuus & Vocatiuus. Nominatiuus dualis quidem accusatiuo & vocatiuo, pluralis autem suo vocatiuo semper similis est. Deinde Genitiuus dualis quidem suo datiuo etiam similis est, pluralis autem desinit in ων.

Articulus est differentia nominis secundum sexum, estque simplex aut multiplex. Articulus simplex est naturalis aut fictus. Naturalis est Masculinus & explicatur per ὁ, vel Fœmininus & explicatur per ἡ. Fictus neuter dicitur & explicatur per τό. Nomina neutra in omnibus numeris nominatiuum, Accusatiuum & Vocatiuum similes habent, qui casus in plurali communiter exeunt, in α, vt τὰ ξύλα ligna. Multiplex articulus est duplex & communis dicitur, qui explicatur per ὁ & ἡ aut triplex & omnis dicitur, qui explicatur per ὁ, ἡ, & τό.

Nominatiuus singularis in ον desinens neuter est, non in ον desinens si marem & fœminam significat, sexu manifesto quidem articuli communis, non manifesto autem simplicis est; vt ὁ καὶ ἡ ὄνος asinus & asina, ὁ ἀετός aquila.

CAP. VIII.

De nomine substantiuo & adiectiuo.

EX articulo nomen substantiuum aut adiectiuum dicitur. Substantiuum est quod articuli ad summum duplicis est, sic ἡ χελιδών hirundo, ὁ καὶ ἡ ἔλαφος ceruus & cerua substantiua sunt.

Significatio quorundam substantiuorum in alijs ab ijs deriuatis

deriuatis minuitur. Diminutionis forma exit in α vel η, itemque in σ vel ν.

In α, vt πρᾶξις actio, πραξίλλα actiuncula.

In η, vt πόλις oppidum, πολίχνη oppidulum.

Diminutiuum in σ est in ας, αξ, ις, ος, υς, & ευς.

ας, vt κόσμος mundus, κοσμᾶς mundulus.

αξ, vt λίθος lapis, λίθαξ lapillus.

ις, vt ἀστράγαλος taxillus, ἄστρις taxillulus.

ος, vt ἔρως amor, ἐρώτυλος amorculus.

υς, vt Διονύσιος Dionysius, Διονῦς Dionysiolus.

ευς, vt ἔρως amor, ἐρωτιδεὺς amorculus.

Diminutiuum in ν est in ον vel in ων.

ον, vt μεῖραξ adolescens, μειράκιον adolescentulus, & μειρακύλλιον adolescentululus.

ων, vt κερδαλέα vulpes, κέρδων vulpecula.

Adiectiuum est quod omnis articuli est, vt ἐγὼ ego, μείζων, μεῖζον, maior, maius, καλὸς, καλὴ, καλὸν, pulcher, pulchra, pulchrum. Significatio quorundam adiectiuorum in alijs ab ijs deriuatis augetur, tumque adiectiuum significationis simplicis quidem absolutum, auctæ verò comparatiuum aut superlatiuum dicitur.

Comparatiuum per absolutum cum magis, superlatiuũ per absolutum cum maximè explicatur. Vtrumque variè à suo absoluto formatur. Comparatiuum tamen in τερος, superlatiuum in τατος vulgò desinit, sic à μέλας niger fit μελάντερος nigrior, & μελάντατος nigerrimus, ab εὐρὺς latus, fit εὐρύτερος latior, εὐρύτατος latissimus, à σοφὸς sapiens fit σοφώτερος sapientior, & σοφώτατος sapientissimus.

CAP. IX.

De declinatione parisyllaba, & de prima eius specie.

FLexio nominis secundum suos articulos & casus omnes declinatio dicitur, estque parisyllaba aut imparisyllaba. Parisyllaba est cuius singularis Genitiuus non crescit, Datiuus in Diphthongum desinit, Accusatiuus in ν cum vocali nominatiui, cuius quantitatem retinet, vt αἰνείας Æneas, αἰνείαν Ænean, λόγος sermo, λόγον sermonem.

Declinatio

Declinatio parisyllaba duplex est, prima cuius dualis desinit in α, αιν: Pluralis nominatiuus in αι, Genitiuus in ῶν circumflexum, Datiuus in αις, Accusatiuus in ας longum.

Prima parisyllaba est masculina aut fœminina. Masculina est cuius singularis nominatiuus desinit in ας vel ης, Genitiuus in ου, Datiuus in ᾳ vel ῃ, Accusatiuus in αν vel ην, Vocatiuus in α longum, vel in η, si à proprijs in ης fit.

Huius exempla sunt:

Sing. ὁ αἰνείας, αἰνείου, αἰνείᾳ, αἰνείαν, αἰνεία, Æneas.

D. αἰνεία, αἰνείαιν.

P. αἰνεῖαι, αἰνειῶν, αἰνείαις, αἰνείας.

Vocatiuus pluralis nominatiuo suo similis, vt antea generaliter monui, & in hoc exemplo & in alijs deinde omnibus reticebitur.

Sing. ὁ Χρύσης Chryses, χρύσου, χρύσῃ, χρύσην, χρύση.

D. χρύσα, χρύσαιν.

P. χρύσαι, χρυσῶν, χρύσαις, χρύσας.

Parisyllaba prima fœmina est cuius singularis nominatiuus & vocatiuus desinit in α vel η, Genitiuus in ης, Datiuus in ῃ, Acusatiuus in αν vel ην. Hic vocatiuus singularis suo nominatiuo similis reticetur.

Sing. ἡ Μοῦσα Musa, μούσης, μούσῃ, μοῦσαν.

D. μοῦσα, μούσαιν.

P. μοῦσαι, μουσῶν, μούσαις, μούσας.

Sing. ἡ τιμὴ honor, τιμῆς, τιμῇ, τιμήν.

D. τιμά, τιμαῖν.

P. τιμαὶ, τιμῶν, τιμαῖς, τιμάς.

Finita in α purum & ρα, θα, δα, Genitiuo desinunt in ας, Datiuo in ᾳ, vt φιλία, φιλίας, φιλίᾳ: sic ἡμέρα, μύρθα, λῆδα.

CAP. X.

De secunda parisyllaba.

SEcunda parisyllaba est cuius Datiuus singularis desinit in ῳ, Dualis Nominatiuus in ω: estque communis aut Attica.

Communis est cuius singularis Nominatiuus desinit in ος masculinum, fœmininum aut commune, vel in ον, Genitiuus

nitiuus in ου, Accuſatiuus in ον, Vocatiuus non neuter in ε. Dualis Genitiuus eſt in οιν. Pluralis Nominatiuus non neuter in οι, Datiuus in οις, Accuſatiuus non neuter in ους. Huius exempla ſunt:

Sing. ὁ λόγος, ſermo, λόγου, λόγῳ, λόγον, λόγε.

D. λόγω, λόγοιν.

P. λόγοι, λόγων, λόγοις, λόγους.

Sic ἡ ὁδὸς via, ὁδοῦ, ὁδῷ. Sic ὁ καὶ ἡ ἄνθρωπος homo, ἀνθρώπου, ἀνθρώπῳ.

Sing. τὸ ξύλον, lignum, ξύλου, ξύλῳ.

D. ξύλω, ξύλοιν.

P. ξύλα, ξύλων, ξύλοις.

Hîc terminatione Nominatiui Accuſatiuum & Vocatiuum ſemper intelleximus, quod in ſubſtantiuis neutris perpetuum erit.

Attica eſt paraſyllaba ſecunda, cuius ſingularis Nominatiuus & Vocatiuus deſinit in ως maſculinum, fœmininum aut commune, vel in ων neutrum, Genitiuus in ω, Accuſatiuus in ων: Dualis Genitiuus in ῳν. Pluralis Nominatiuus non neuter eſt in ῳ, neuter in ω, Datiuus in ῳς, Accuſatiuus non neuter eſt in ως. Hîc Vocatiuus ſingularis ſuo Nominatiuo ſimilis reticetur.

Sing. ὁ μενέλεως, μενέλεω, μενέλεῳ, μενέλεων.

D. μενέλεω, μενέλεῳν.

P. μενέλεῳ, μενέλεων, μενέλεῳς, μενέλεως. Sic ἡ ἅλως, ἅλω, ἅλῳ, ἅλων, area.

Communis & neutrius exempla ſunt in adiectiuo εὔγεως & εὔγεων, fertilis & fertile.

Sing. εὔγεως & εὔγεων, εὔγεω, εὔγεῳ, εὔγεων.

D. εὔγεω, εὔγεῳν.

P. εὔγεῳ & εὔγεω, εὔγεων, εὔγεῳς, εὔγεως & εὔγεω.

Hæc ſola declinatio & quidem in ſolis adiectiuis nomen finitum & infinitum habet: nempe hîc εὔγεῳ quemuis numerum: cæteri caſus vnicum, aut ad ſummum duplicem adſignificant, ſed hoc loco finiti nominis cum infinito flexio confunditur, nec infinitum nomen caſibus infinitum eſt: aliter atque in verbis erit.

CAP. XI.

De adiectiuis duarum parisyllabarum communibus.

ADiectiua parisyllaba multa sunt duarum parisyllabarum communia. Articulus præpositiuus ὁ, ἡ, τὸ, sic declinatur:

Sing.	ὁ,	ἡ,	τὸ,	hic, hæc, hoc.
	τοῦ,	τῆς,	τοῦ,	
	τῷ,	τῇ,	τῷ,	
	τὸν,	τὴν,	τὸ,	
D.	τὼ,	τὰ,	τὼ,	
	τοῖν,	ταῖν,	τοῖν,	
P.	οἱ,	αἱ,	τὰ,	
	τῶν,			
	τοῖς,	ταῖς,	τοῖς,	
	τοὺς,	τὰς,	τά.	

E masculino in ος non puro fœmininum est in η, ex ρος & ος puro, exceptis ὄγδοος octauus, ἅπλοος simplex, χρύσεος aureus, χάλκεος æneus, fœmininum est in α.

Declinatio nominis in ος non purum sic est:

Sing.	καλὸς,	καλὴ,	καλὸν,	honestus, a, um.
	καλοῦ,	καλῆς,	καλοῦ,	
	καλῷ,	καλῇ,	καλῷ,	
	καλὸν,	καλὴν,	καλὸν,	
	καλὲ,	καλὴ,	καλὸν,	
D.	καλὼ,	καλὰ,	καλὼ,	
	καλοῖν,	καλαῖν,	καλοῖν,	
P.	καλοὶ,	καλαὶ,	καλὰ,	
	καλῶν,			
	καλοῖς,	καλαῖς,	καλοῖς,	
	καλοὺς,	καλὰς,	καλά.	

Sic ὄγδοος, ὀγδόη, ὄγδοον, octauus, a, um.

Sic ἅπλοος, ἁπλόη, ἅπλοον, simplex.

Sic χρύσεος, χρυσέη, χρύσεον, aureus, a, um.

Sic χάλκεος, χαλκέη, χάλκεον, æneus, a, um.

Declinatio nominis in ρος sic est:

Sing. ἀνθηρὸς, ἀνθηρὰ, ἀνθηρὸν, floridus, a, um.

αἰθερίου, αἰθερίας, αἰθερίου,
αἰθερίῳ, αἰθερίᾳ, αἰθερίῳ,
αἰθέριον, αἰθερίαν, αἰθέριον,
αἰθέριε, αἰθερία, αἰθέριον,
D. αἰθερίω, αἰθερία, αἰθερίω,
αἰθερίοιν, αἰθερίαιν, αἰθερίοιν.
P. αἰθέριοι, αἰθέριαι, αἰθέρια,
αἰθερίων,
αἰθερίοις, αἰθερίαις, αἰθερίοις,
αἰθερίους, αἰθερίας, αἰθέρια.

Sic ἅγιος, ἁγία, ἅγιον, sanctus, a, um.

CAP. XII.

De Pronominibus.

AD has declinationes referuntur adiectiua quæ vulgò pronomina appellantur. Verùm ex ijs tria prima, ἐγὼ, σὺ, & ὅς, suam anomaliam habent. Horum declinatio est.

1. Sing. ἐγὼ ego, ἐμοῦ, ἐμοί, ἐμέ, & per aphæresin μοῦ, μοί, μέ.
D. νῶϊ νῷ, νῶϊν νῷν.
P. ἡμεῖς, ἡμῶν, ἡμῖν, ἡμᾶς.
2. Sing. σὺ tu, σοῦ, σοί, σέ.
D. σφῶϊ, σφῷ, σφῶϊν & σφῷν.
P. ὑμεῖς, ὑμῶν, ὑμῖν, ὑμᾶς.
3. Sing. ὅς, οὗ sui, οἷ, ἕ, vel per prosthesin ἑοῦ, ἑοῖ, ἑέ.
D. σφωὲ σφὲ, σφωῒν σφὶν.
P. σφεῖς, σφῶν, σφῖσι, σφᾶς.

Decem possessiua ab ijs deriuantur. Quatuor proxima deriuantur ab ἐγὼ.

ἐμὸς, ἐμὴ, ἐμὸν, meus, mea, meum.
νωΐτερος, νωϊτέρα, νωΐτερον, noster duorum.
ἡμέτερος, ἡμετέρα, ἡμέτερον, noster, nostra, nostrum,
ἡμεδαπὸς, ἡμεδαπὴ, ἡμεδαπὸν, nostras.

Quatuor proxima deriuantur à σὺ.

σὸς, σὴ, σὸν, tuus, tua, tuum.
σφωΐτερος. σφωϊτέρα, σφωΐτερον, vester duorum.
ὑμέτερος, ὑμετέρα, ὑμέτερον, vester plurium.

ὑμεδαπὸς, ὑμεδαπὴ, ὑμεδαπὸν, veſtras.

Duo ſequentia deriuantur ab ὅς. ὅς, ἥ, ὅν, ſuus, ſua, ſuum.

σφέτερος, σφετέρα, σφέτερον, ſuus plurium.

Præterea pronomina duo relatiua, & totidem demonſtratiua ſunt. E relatiuis primum eſt αὐτὸς, αὐτὴ, αὐτὸ, ipſe, ipſa, ipſum. Cum articulo ὁ αὐτὸς, ἡ αὐτὴ, τὸ αὐτὸ, ſignificat idem, eadem, idem. Compoſitum cum aliquo trium primorum pronominum caret Nominatiuo, & cum duobus primis compoſitum toto plurali caret.

ἐμαυτοῦ, ἐμαυτῆς, ἐμαυτοῦ, meiipſius.

ἐμαυτῷ, ἐμαυτῇ, ἐμαυτῷ.

ἐμαυτὸν, ἐμαυτὴν, ἐμαυτό.

D. ἐμαυτοῖν.

Sic σεαυτοῦ, σεαυτῆς, σεαυτοῦ, & per contractionem σαυτοῦ, σαυτῆς, σαυτοῦ.

Sic ἑαυτοῦ, ἑαυτῆς, ἑαυτοῦ, & per aphæreſin αὑτοῦ, ſuiipſius, ſed hîc plurale etiam eſt:

ἑαυτῶν & αὑτῶν.

ἑαυτοῖς, ἑαυταῖς, ἑαυτοῖς, & αὑτοῖς, αὑταῖς, αὑτοῖς.

ἑαυτοὺς, ἑαυτὰς, ἑαυτά, & αὑτοὺς, αὑτὰς, αὑτά.

Alterum relatiuum eſt ὅς, ἥ, ὅ, οὗ, ἧς, οὗ, qui, quæ, quod. id vulgò ſubiunctiuus articulus appellatur.

Item è demonſtratiuis primum eſt ἐκεῖνος, ἐκείνη, ἐκεῖνο, ille, illa, illud. Alterum eſt οὗτος, αὕτη, τοῦτο: quod ſic declinatur:

Sing.	οὗτος,	αὕτη,	τοῦτο,
	τούτου,	ταύτης,	τούτου,
	τούτῳ,	ταύτῃ,	τούτῳ,
	τοῦτον,	ταύτην,	τοῦτο.
	τούτω,	ταύτα,	τούτω,
	τούτοιν,	ταύταιν,	τούτοιν.
P.	οὗτοι,	αὗται,	ταῦτα,
	τούτων.		
	τούτοις,	ταύταις,	τούτοις,
	τούτους,	ταύτας,	ταῦτα.

Compoſitum cum τοῖος, τηλίκος & τόσος, abijcit τ. τοιοῦτος, τοιαύτη, τοιοῦτο, talis & tale.

τηλικοῦτος, τηλικαύτη, τηλικοῦτο, tam grandis & tam grande.

τοσοῦτος, τοσαύτη, τοσοῦτο, tantus, tanta, tantum.

CAP. XIII.

De declinatione imparisyllaba.

IMparisyllaba declinatio est quæ singulari Genitiuo crescit in ος, Datiuo in ι, Accusatiuo in α: Duali Nominatiuo in ε, Genitiuo in οιν: Plurali Nominatiuo in ες, Datiuo in σι, Accusatiuo in ας. In hac declinatione Vocatiuus singularis (ne eius reticentia errorem creet) suo loco semper dicetur: is enim suo Nominatiuo modò similis, modò dissimilis est.

Sing. ὁ τιτὰν, τιτᾶνος, τιτᾶνι, τιτᾶνα, τιτάν.

D. τιτᾶνε, τιτάνοιν.

P. τιτᾶνες, τιτάνων, τιτᾶσι, τιτᾶνας.

Datiuus pluralis est τιτᾶσι non τιτᾶνσι. Formatur enim à Datiuo singulari interposito σ ante ι, sed hîc tolluntur ν, τ, θ, & δ: tumque si penultima Datiui singularis ε vel ο fuerit positione longa, ea Datiuo plurali erit ει vel ου. Sic à τιθεὶς ponens, τιθέντος, τιθέντι, Datiuus pluralis est τιθεῖσι. Sic à λέων, leo, λέοντος, λέοντι, Datiuus pluralis est λέουσι.

Imparisyllaba desinentia in α, ι, υ, neutra sunt. Sic μέλι, mel, βῆμα, tribunal, δάκρυ, lachryma, neutra sunt.

CAP. XIIII.

De crescentibus per vocalem diductam.

IMparisyllaba crescunt per vocalem diductam aut contractam.

Crescentia per vocalem diductam crescunt per α, ε, η, vel ι.

Crescentia per α sunt ὁ λᾶας, λᾶαος & λᾶος, & ὁ λᾶς, λαὸς, populus. Monosyllaba enim imparisyllaba vltimam Genitiui & Datiui singularis, nec non Datiui pluralis acuunt: sic ἡ γραῦς, γραὸς, γραὶ, γραυσὶ, anus, sed ὁ πᾶς, παντὸς, παντὶ, πᾶσι, omnis.

Neutris desinentibus in ας purum & ρας, Genitiuus est ατος, sed hîc detrahitur τ & deinde cæteri casus à Nominatiuo singulari, excepto Datiuo plurali contrahuntur: vbi contractio specialis duplex est, α ex αϊ, & α ex αα.

Sing. τὸ κρέας, caro.

	κρέατος,	κρέαος,	κρέως,
	κρέατι,	κρέαϊ,	κρέᾳ.
D.	κρέατε,	κρέαε,	κρέα,
	κρεάτοιν,	κρεάοιν,	κρεῷν.
P.	κρέατα,	κρέαα,	κρέα,
	κρεάτων,	κρεάων,	κρεῶν,
	κρέασι.		

Sic τὸ κέρας cornu, κέρατος, κέραος, κέρως.

Creſcentia per ε ſi Genitiuum habent in εος, variè contrahuntur: maſculina, fœmininina, & communia in ης, itemque neutra in ες & ος, contrahuntur in Genitiuo, Datiuo, & non neutro Accuſatiuo ſingularibus, itemque toto duali, & præter Datiuum plurali: atque hîc contractio ſpecialis duplex eſt, ει ex εϊ, & η ex εα.

Sing. ὁ Δημοσθένης, Demoſthenes, δημοσθένεος, νους, δημοσθένεϊ, νει, δημοσθένεα, νη, δημόσθενες.

D. δημοσθένεε, νη, δημοσθενέοιν, νοῖν.

P. δημοσθένεες, εις, δημοσθενέων, νῶν, δημοσθένεσι, δημοσθένεας, νεῖς. Sic ἡ ἐνήρης, ἐνήρεος, ους, vniremis. Sic ὁ καὶ ἡ ἀληθὴς καὶ τὸ ἀληθὲς, ἀληθέος, ους, verus, a, um: & in plurali τὰ ἀληθέα ἀληθῆ. Sic τὸ ἔλεος, ἐλέεος ἐλέους, miſericordia, & in plurali τὰ ἐλέεα ἐλέη.

Maſculina in ευς & υς non purum, ſi Genitiuum habent in εος, contrahuntur in Datiuo ſingulari, & Nominatiuo, Accuſatiuo & Vocatiuo pluralibus: vbi contractio ſpecialis eſt εῖ modò ex εϊ, modò ex εα.

Sing. ὁ βασιλεὺς, Rex, βασιλέος, βασιλέϊ, λεῖ, βασιλέα, βασιλεῦ.

D. βασιλέε, βασιλέοιν.

P. βασιλέες, λεῖς, βασιλέων, βασιλεῦσι, βασιλέας, λεῖς.

Sic ὁ ἥμισυς, ἡμίσεος, ἡμίσεϊ σει, dimidius.

Creſcentia per η Genitiuum habent in ηρος, ηνος, ητος, ηκος aut ηχος.

ηρος, vt ὁ λουτὴρ, λουτῆρος peluis.

ηνος, vt ὁ ἕλλην, ἕλληνος, Græcus.

ητος, vt ὁ ἄμης, ἄμητος, placenta.

ηκος, vt ὁ νάρθηξ, νάρθηκος, ferula.

ηχος, vt ὁ καὶ ἡ βὴξ, βηχὸς, tuſsis.

Creſcentia per ι ſi Genitiuum habent in ιος, variè contrahuntur.

trahuntur.

In ις purum quædam ὁλοπαθῆ, id est omnibus casibus contracta sunt: vt cùm οι contrahitur ex οϊ.

Sing. ὁ καὶ ἡ ὄϊς οἶς, ὄϊος οἰὸς, ὄϊι οἶι, ὄϊδα οἶδα, & ὄϊν οἶν.

D. ὄϊδε οἶδε, & ὄϊε οἶε, ὀΐοιν οἴοιν.

P. ὄϊδες οἶδες, & ὄϊες οἶες, ὀΐων οἰῶν, ὄϊσιν οἶσιν, ὄϊδας οἶδας, & ὄϊας οἶας.

Ο' ὑϊς, filius, contrahitur vbique exceptis Nominatiuo & Vocatiuo singularibus cum Datiuo plurali. Contractio autem specialis hîc est υ ex υι.

Sing. ὁ ὑϊς, ὑΐος, ὑος, ὑΐι, ὑῖ, ὑΐα, ὑα, ὑϊς.

D. ὑΐεε ὑῖε, ὑΐοιν ὑοῖν.

P. ὑΐεες ὑῖες, ὑΐων ὑιῶν, ὑΐεσι & ὑΐάσι, ὑΐας ὑας.

Masculina & fœminina in ις & neutra in ι non purum contrahuntur Datiuo singulari, itemque Nominatiuo, Accusatiuo, & Vocatiuo pluralibus. Hîc autem contractio specialis est ι, modò ex ιι, modò ex ιε, modò ex ια.

Sing. ὁ ὄφις serpens, ὄφιος, ὄφιι ὄφι, ὄφια, ὄφιν, ὄφι.

D. ὄφιε, ὀφίοιν.

P. ὄφιες ὄφις, ὀφίων, ὄφισι, ὄφιας ὄφις.

Sic ἡ πόλις ciuitas, πόλιος, πόλιι πόλι.

Sic τὸ σίνηπι sinapi, σινήπιος, σινήπιι σινήπι, & in plurali τὰ σινήπια σινήπι.

CAP. XV.

De crescentibus per vocalem contractam.

CRescentia per vocalem contractam crescunt per ο, ω, vel υ. Si à Nominatiuo fœminino ω vel ως Genitiuus sit οος, nomen singulari tantum contractum, specialem contractionem duplicem habet, ω ex οα, & οι ex οϊ: in vtroque autem multitudinis numero parisyllabæ secundæ communis est, vt;

Sing. ἡ λητὼ Latona, λητόος λητοῦς, λητόϊ λητοῖ, λητόα λητώ, ὦ λητοῖ.

D. λητώ, λητοῖν.

P. λητοὶ, λητῶν, λητοῖς, λητούς.

Sic ἡ Σαπφὼ, ἡ Διδώ.

Sic ἡ αἰδὼς pudor, & ἡ ἠὼς aurora, τὴν αἰδόα αἰδῶ, τὴν ἠόα ἠῶ. Hîc enim Accusatiuus ω, à Nominatiuo ως circumflectitur, sicut à Nominatiuo ω acuitur, vt in λητώ.

Si à Nominatiuo masculino vel communi in ους Genitiuus sit οος, Accusatiuus singularis erit ουν, Vocatiuus ου: prætereà in Nominatiuo, Accusatiuo, & Vocatiuo pluralibus contractio erit in ους.

Sing. ὁ νοῦς mens, νοὸς, νοΐ, νοῦν, ὦ νοῦ.

D. νόε, νοοῖν.

P. νόες, νοῦς, νοῶν, νοσὶ, νόας, νοῦς.

Sic ὁ καὶ ἡ βοῦς bos.

Crescentia per ω Genitiuum habent in ωος, ωρος, ωνος, ωτος, ωδος, ωκος vel ωπος.

ωος, vt ὁ ἥρως, ἥρωος, heros.

ωρος, vt τὸ ἔλωρ, ἔλωρος, laceratio.

ωνος, vt ὁ αἰών, αἰῶνος, æuum.

ωτος, vt ὁ ἔρως, ἔρωτος, amor.

ωδος, vt ἡ φωὶς, φωδὸς, inustio.

ωκος, vt ὁ πτὼξ, πτωκὸς, mendicus.

ωπος, vt ὁ ὤψ, ὠπὸς, visus.

Crescentia per υ quædam specialem contractionem habent, vt τὸ γόνυ, genu, & ὁ βότρυς, racemus. Horum declinatio sic est:

Sing. τὸ γόνυ, γόνυος, γουνὸς, γόνυϊ γουνί.

D. γόνυε, γονύοιν.

P. γόνυα γοῦνα, γονύων, γούνων, γόνυσι.

Sic τὸ δόρυ, δόρυος, δουρὸς.

Sing. ὁ βότρυς, βότρυος, βότρυϊ, βότρυν, βότρυ.

D. βότρυε, βοτρύοιν.

P. βότρυες, βότρυς, βοτρύων, βότρυας, βότρυς.

Sic στάχυς στάχυος, spica.

Sic νέκυς νέκυος, mortuus.

Cap. XVI.

De adiectiuis imparisyllabæ declinationis & parisyllabæ primæ fœmininæ.

ADiectiua imparisyllabæ declinationis & parisyllabæ primæ fœmininæ communia, non rara sunt: huius

generis multa sunt quæ vulgò participia appellantur.

Sing.	λύσας	λύσασα	λύσαν qui soluit.
	λύσαντος	λυσάσης	λύσαντος
	λύσαντι	λυσάσῃ	λύσαντι
	λύσαντα	λύσασαν	λύσαν
	λύσαν	λύσασα	λύσαν.
D.	λύσαντε	λυσάσα	λύσαντε
	λυσάντοιν	λυσάσαιν	λυσάντοιν.
P.	λύσαντες	λύσασαι	λύσαντα
	λυσάντων	λυσάσων	λυσάντων
	λύσασι	λυσάσαις	λύσασι
	λύσαντας	λυσάσας	λύσαντα.

Hic Vocatiuus singularis à Nominatiuo λύσας fuit λύσαν, quia flexa per ντος Vocatiuum formant à Genitiuo ablato τος. Sic à λυεὶς solutus λυέντος Vocatiuus est λύεν. Sic à λύων soluens λύοντος Vocatiuus est λύον. Attamen in perispomenis in ῶν Vocatiuus Nominatiuo similis est. Sic à λυῶν soluturus, Vocatiuus est λυῶν.

Sing.	λελυκὼς	λελυκυῖα	λελυκὸς qui soluit.
	λελυκότος	λελυκυίας	λελυκότος
	λελυκότι	λελυκυίᾳ	λελυκότι
	λελυκότα	λελυκυῖαν	λελυκὸς
	λελυκὼς	λελυκυῖα	λελυκὸς.
D.	λελυκότε	λελυκυία	λελυκότε
	λελυκότοιν	λελυκυίαιν	λελυκότοιν
P.	λελυκότες	λελυκυῖαι	λελυκότα
	λελυκότων	λελυκυίων	λελυκότων
	λελυκόσι	λελυκυίαις	λελυκόσι
	λελυκότας	λελυκυίας	λελυκότα.

Adiectiuum sequens participium non est.

Sing.	ἡδὺς,	ἡδεῖα,	ἡδὺ suauis & suaue.
	ἡδέος	ἡδείας	ἡδέος
	ἡδέϊ ἡδεῖ,	ἡδείᾳ	ἡδέϊ ἡδεῖ
	ἡδὺν	ἡδεῖαν	ἡδὺ
	ἡδὺ	ἡδεῖα	ἡδύ.
D.	ἡδέε	ἡδεία	ἡδέε
	ἡδέοιν	ἡδείαιν	ἡδέοιν.
P.	ἡδέες ἡδεῖς	ἡδεῖαι	ἡδέα ἡδῆ

ἡδέων	ἡδειῶν	ἡδέων
ἥδεσι	ἡδείαις	ἥδεσι
ἡδέας ἡδεῖς	ἡδείας	ἡδέα ἡδῆ.

Sic γλυκὺς, γλυκεῖα, γλυκὺ, dulcis & dulce.
Sic ἥμισυς, ἡμίσεια, ἥμισυ, dimidius, a, um.

CAP, XVII.

De Verbo.

ETymologiam nominis breuiter cõplexi ſumus. Verbi Etymologia iam ſequitur. Verbum eſt vox numeri cum perſona & tempore. Perſona eſt ſpecialis terminatio verbi, quæ in quouis numero ad ſummũ triplex eſt, prima, ſecunda, tertia. Tempus eſt ſpecialis differentia verbi ſecundum infectum & perfectum: id verò pro verborum modis varium eſt. In ſingulis verbis modi duo ſunt finitus & infinitus: in eodem autem nomine modus alter tantum ſæpius fuit: ſi vterque fuit, tunc nomen vtroque modo flexum finitum cum infinito cõfudit, at verbi flexio finitum ab infinito diſtinguet: præterea illic nomen infinitum, caſibus infinitum non fuit, hîc verbum infinitum etiam perſonis infinitum erit.

Verbi finiti tempus infectum eſt præſens aut circunſtans: præſens primarium vnicum eſt, eiuſque prima perſona ſingularis thema verbi dicitur, vt φράζω dico: ſecundarium duplex eſt, vt φράζω & φράζοιμι dicam & dicerem. Circunſtans eſt præteritum aut futurum: Præteritum vnicum eſt, vt ἔφραζον dicebam: Futurũ maius quidem (quod nempe tribus perſonis in ſingulari & plurali conſtat) quadruplex eſt: duo nempe primaria, vt φράσω & φραδῶ dicam, & totidem ſecundaria, vt φράσοιμι & φραδοῖμι dicam. Minus autem (quod nempe duabus tantum perſonis in ſingulari & plurali conſtat) vnicum eſt, vt φράζε dic.

Perfectum eſt præteritum aut futurum. Futurum inquam, ſicut enim præteritum infectum, ſic futurum quoq; perfectum eſt. Cæterum infectum aoriſtum nullum fuit, perfectum autem tam præteritum quàm futurum partim horiſticum, partim aoriſtum eſt, quę diſtinctio è ſignificatione

tione temporum nata facit vt horiſticum ſuo aoriſto præponamus. Vt enim ſingularis numerus ad numerum multitudinis, ſic horiſticum ad ſuum aoriſtum eſt. Perfectum igitur præteritum eſt horiſticum aut aoriſtum, quod vtrũque quadruplex eſt: è quaternis autem illis duo primaria & totidem ſecundaria ſunt, horiſtica primaria ſunt, vt πέφρακα & πεφράκειν dixi & dixiſſem, ſecundaria, vt πεφράκοιμι & ἐπεφράκειν dixerim & dixeram. Horiſta primaria ſunt, vt ἔφρασα & ἔφραδον dixi, ſecundaria, vt φράσαιμι & φράδοιμι dixiſſem. Perfectum futurum eſt maius aut minus. Maius aoriſtum duplex eſt, vt φράσω & φραδῶ dixero. Minus horiſticum vnicum, vt πέφρακε dixeris, aoriſtum duplex eſt, vt φράσον & φράδε dic.

Atq; hæc generaliter de verbi finiti temporibus: Infiniti perpetui, id eſt temporibus diſtincti, infectum pręſens quidem vnicum, vt φράζειν dicere: Futurum autem duplex eſt, vt φράσειν & φραδεῖν dicturum eſſe. Perfectum quoque præteritum horiſticum quidem vnicum, vt πεφρακέναι dixiſſe: aoriſtum autem duplex eſt, vt φράσαι & φραδεῖν dixiſſe. Infinito perpetuo opponitur gerundium, quod infinitum temporibus diſtinctum non eſt, vt φραστέον dicendum.

CAP. XVIII.

De verborum formis & coniugationibus.

E Themate verbali verbum dicitur formæ primæ aut ſecundæ. Verbũ formæ primæ eſt cuius thema deſinit in ω vel in μι, ac ſi poſsit flecti in μαι, actiuum; ſecus, neutrum dicitur. Sic λύω ſoluo, actiuum, ὑγιαίνω valeo, neutrum dicitur.

Verbum infinitum actiua forma coniugatum, Gerundium habet, ſic à φράζειν dicere, gerundium eſt φραστέον dicendum.

Verbum formæ ſecundæ eſt, cuius thema deſinit in μαι, ac ſi in ω vel in μι flecti poſsit, paſsiuum aut medium dicitur: perfectum præteritum horiſticum illic in μαι, hîc in α deſinit: ſic à λύομαι, perfectum horiſticum primum paſsiuum quidem eſt λέλυμαι, medium autem λέλυκα.

Si

Si thema in μαι non poſsit etiam flecti in ω vel in μι, verbum deponens dicitur. Sic δέχομαι accipio, ἐργάζομαι operor, deponentia dicimus.

Verbi paſsiui finiti quidem perfectum futurum horiſticum triplex eſt, vt λελύσομαι mox ſolutus ero, λελυσοίμην mox ſolutus fuerim, & λέλυσο mox ſolutus eſto: Infiniti autem vnicum, vt λελύσεσθαι mox ſolutum iri.

Flexio verbi ſecundum ſuos modos, perſonas, & tempora omnia, coniugatio dicitur.

In verborum coniugationibus ad formationem temporum literæ quædam in principio & circa finem obſeruantur. In principio augmenti doctrina eſt.

Si thematis initium ſit η, ι, ω, υ, vel ει, ευ, ου, verbi initium in omnibus temporibus idem manet. Sin thematis initium à ſuperioribus diuerſum ſit, infectum præteritum & perfectum præteritum aoriſtum primarium vtrunque initio ſimiliter creſcunt: id verò augmentum temporale aut ſyllabicum eſt. Temporale eſt augmentum à themate, cuius prima litera vocalis eſt, & fit eius mutatione in longam: ſic ab ἀκούω fit ἤκουον.

Syllabicum eſt augmentum a themate cuius prima litera conſona eſt, & fit præponendo ε infecto præterito: ſic à λύω ſoluo, fit ἔλυον ſoluebam, à σπείρω ſero fit ἔσπειρον ſerebam.

Si prima ſyllaba infecti præteriti ſit augmentũ vel temporale vel ſyllabicum poſitione longum, perfectum præteritum horiſticum quoduis cum infecto præterito idem initium habet: horum exempla ſume è verbis ἀκούω & σπείρω. Sin prima infecti præteriti augmentum ſyllabicum vel breue vel ob mutam cum liquida anceps ſit, ei initio perfecti cuiuſuis horiſtici prima litera thematis ſine aſpiratione præponitur: quæ præpoſitio reduplicatio dicitur: ſed & tunc reduplicationi perfecti præteriti horiſtici vltimi præponitur ε: horum exempla ſume è verbis λύω & φράζω. Itaque hîc notabis, quorum verborum prima litera thematis non eſt η, ι, ω, υ, vel ει, ευ, ου, initio, ea verba in infecto præterito & perfecto præterito aoriſto primario vtroque, nec non in perfecto quouis horiſtico ſuprà ſuum

thema

thema crescere, in cæteris temporibus non crescere.

Litera quæ circa finem verbi ad temporum formationem præcipuè obseruatur, characteristica seu figuratiua dicitur: sic thematum τέμνω seco, φράζω dico, τίκτω pario, τύπτω verbero, solæ priores μ, δ, κ, & π, characteristicæ seu figuratiuæ dicuntur.

Hæc generaliter ad omnes coniugationes pertinent, quas etsi Clarissimus piæ memoriæ P. Ramus nouissimè ita docuit, vt verbi vnius coniugatione omnium coniugationes simul doceret, tamen quia argumentis ad eam rem parum idoneis vsus videtur, licebit hoc loco ab optimo præceptore cum ratione discedere. Contractum cum suo barytono in principio flectit, quasi addiscenda contracti & barytoni flexione simul barytoni tantum flexionem addisceremus. Atqui nec barytoni tantum flexio, barytoni cum contracto flexio est, nec contrà: nec generalia & specialia simul dicere Methodicum est. Ait Græcam coniugationem omnium vnius formæ verborum finibus vnam esse. At huic sententiæ flexio verborum in μι apertè refragatur. Ait tempora similia paucis quibusdam exceptis nouam coniugationis speciem non rectè facere.

Equidem id, si verbum in μι vnum aut alterum haberetur, non inuitus admitterem; nunc cùm ipse sua inductione huius generis circiter ducenta sexaginta, alius plura numerauerit, quæ omnia certis temporibus analogiam & inter se eandem & à verbis in ω diuersam habent, consequens est è varijs analogijs varias coniugationes haberi. Ait coniugandis verbis circumflexis barytona è quibus oriuntur simul coniugari, ideóque temerè barytonorum coniugationem à contractorum coniugatione separari. At inquam, etsi omnis contracta coniugatio etiam barytona sit, non tamen omnis barytona etiam contracta est. Si pro coniugatione in ω barytonam dicimus, ea aut barytona tantum, aut etiam contracta est. At in nominum flexionibus talis diuisio nulla fuit. Eam inquam in parisyllabam & imparisyllabam diuisimus, quæ diuisio in verbis nulla est. Esse igitur diuisionem in verbis quæ in nominibus nulla fuit, nihil absurdi est. Sed & in imparisyllaba declinatione

ipsius

ipsius imparisyllabæ in simplicem & contractam distinctio, licet minus apertè, vsurpatur tamen.

Nam pro flexione simplici imparisyllaba, præcessit generaliter eius analogia, quæ deinde in specialibus incrementis si declinatio contracta non est, flexioni nominis applicanda est; si contracta est, ipsa contractio suo loco dicitur: neque flexione nominis δημοσθένης simplices imparisyllaborum flexiones continentur: nisi fortè simplicis imparisyllabæ analogiam frustra præpositam velimus, quod absurdum est. In summa non omnia verba eodem modo coniugantur: eorum igitur coniugatio in sua genera distinguenda, & singulis generibus sua exempla subijcienda.

CAP. XIX.

De coniugatione in ω barytona.

VErborum coniugatio est in ω aut in μι. Coniugatio in ω est cuius thema formę primæ desinit in ω: estq; barytona aut contracta. Barytona est coniugatio in ω quæ in toto infecto contractionis expers est. Eius exemplum sic est:

VERBVM FORMAE ACTIVAE FINITVM

temporis infecti præsentis

Primarij { λύω, λύεις, λύει, soluo.
λύετον, λύετον,
λύομεν, λύετε, λύουσι.

Hîc tertia pluralis desinit in ι, quod perpetuum est quoties secunda & tertia duales sunt similes.

Secundarij

Primi { λύω, λύῃς, λύῃ, soluam, as.
λύητον, λύητον,
λύωμεν, λύητε, λύωσι.

Secundi { λύοιμι, λύοις, λύοι, soluerem.
λύοιτον, λυοίτην,
λύοιμεν, λύοιτε, λύοιεν.

Circunstantis

Præteriti { ἔλυον, ἔλυες, ἔλυε, soluebam.
ἐλύετον, ἐλυέτην,
ἐλύομεν, ἐλύετε, ἔλυον.

Futuri maioris primarij

Primi
- λύσω, λύσεις, λύσει, soluam, es.
- λύσετον, λύσετον,
- λύσομεν, λύσετε, λύσουσι.

Futurum hoc formatur à suo themate quatuor modis. Primo vltimam thematis puri in ω, δω, τω, θω, & ζω mutat in σω. Sic à λύω, ᾄδω, ἀνύτω, πλήθω, φράζω infecta futura primaria prima sunt, λύσω, ᾄσω, ἀνύσω, πλήσω, φράσω. Secundo vltimam thematis in ρω, λω, νω, & μω aut μνω, mutat in ρῶ, λῶ, νῶ, & μῶ, & penultimam corripit. Sic ab ἀγείρω, ψάλλω, φαίνω, νέμω, τέμνω, futura primaria prima sunt, ἀγερῶ, ψαλῶ, φανῶ, νεμῶ, τεμῶ. Tertio vltimam thematis in γω, κω, χω, σσω & ττω, mutat in ξω. Sic à λέγω, πλέκω, τρέχω, ὀρύσσω & ἀλλάττω, infecta futura primaria sunt, λέξω, πλέξω, τρέξω, ὀρύξω & ἀλλάξω. Quarto vltimam thematis in βω, πω, φω & πτω, mutat in ψω. Sic à λείβω, τέρπω, γράφω, τύπτω, infecta futura primaria prima sunt, λείψω, τέρψω, γράψω, τύψω.

Secundi
- λυῶ, λυεῖς, λυεῖ, soluam, es.
- λυεῖτον, λυεῖτον,
- λυοῦμεν, λυεῖτε, λυοῦσι.

Hoc futurum perispomenon est, & characteristicam thematis retinet penultima correpta. Deest autem si thematis polysyllabi penultima sit ο, ου vel ευ, vt in χρυσόω, ἀκούω, δουλεύω.

Secundarij

Primi
- λύσοιμι, λύσοις, λύσοι, soluam, as.
- λύσοιτον, λυσοίτην,
- λύσοιμεν, λύσοιτε, λύσοιεν.

Secundi
- λυοῖμι, λυοῖς, λυοῖ, soluam, as.
- λυοῖτον, λυοίτην,
- λυοῖμεν, λυοῖτε, λυοῖεν.

Futuri minoris
- λύε, λυέτω, solue.
- λύετον, λυέτων,
- λύετε, λυέτωσαν.

Perfecti præteriti horistici primarij

Primi
- λέλυκα, λέλυκας, λέλυκε, solui.
- λελύκατον, λελύκατον,
- λελύκαμεν, λελύκατε, λελύκασι.

Præteritum horisticum primarium primum, infecti futuri

futuri primarij primi vltimam in σω, ρῶ, λῶ & νῶ, mutat in κα, ρκα, λκα, & γκα. Sic à λύσω, ἀρῶ, ψαλῶ, φανῶ, perfecta horistica primaria sunt, λέλυκα, ἦρκα, ἔψαλκα, πέφαγκα: vltimam autem in ξω & ψω mutat in χα & φα. Sic à λέξω & τύψω præterita horistica primaria prima sunt, λέλεχα, τέτυφα.

Secundi { λελύκω, λελύκῃς, λελύκῃ, soluissem.
λελύκητον, λελύκητον,
λελύκωμεν, λελύκητε, λελύκωσι.

Secundarij

Primi { λελύκοιμι, λελύκοις, λελύκοι. soluerim.
λελύκοιτον, λελυκοίτην,
λελύκοιμεν, λελύκοιτε, λελύκοιεν.

Secundi { ἐλελύκειν, ἐλελύκεις, ἐλελύκει, solueram.
ἐλελύκειτον, ἐλελυκείτην,
ἐλελύκειμεν, ἐλελύκειτε, ἐλελύκεισαν.

Perfecti præteriti aoristi primarij

Primi { ἔλυσα, ἔλυσας, ἔλυσε, solui.
ἐλύσατον, ἐλυσάτην,
ἐλύσαμεν, ἐλύσατε, ἔλυσαν.

Retinet characteristicam futuri primarij primi.

Secundi { ἔλυον, ἔλυες, ἔλυε, solui.
ἐλύετον, ἐλυέτην,
ἐλύομεν, ἐλύετε, ἔλυον.

Retinet characteristicam futuri primarij secundi.

Secundarij

Primi { λύσαιμι, λύσαις, λύσαι, soluissem.
λύσαιτον, λυσαίτην,
λύσαιμεν, λύσαιτε, λύσαιεν.

Secundi { λύοιμι, λύοις, λύοι, soluissem.
λύοιτον, λυοίτην,
λύοιμεν, λύοιτε, λύοιεν.

Perfecti futuri maioris aoristi

Primi { λύσω, λύσῃς, λύσῃ, soluero.
λύσητον, λύσητον,
λύσωμεν, λύσητε, λύσωσι,

Secundi { λύω, λύῃς, λύῃ, soluero.
λύητον, λύητον,
λύωμεν, λύητε, λύωσι.

Perfecti

Perfecti futuri minoris

Horistici { λέλυκε, λελυκέτω, solueris.
λελύκετον, λελυκέτων,
λελύκετε, λελυκέτωσαν.

Aoristi

Primi { λῦσον, λυσάτω, solue.
λύσατον. λυσάτων,
λύσατε, λυσάτωσαν.

Secundi { λύε, λυέτω, solue.
λύετον, λυέτων.
λύετε, λυέτωσαν.

Infinitum perpetuum temporis infecti

Præsentis, λύειν soluere.

Futuri

Primi, λύσειν soluturum esse.
Secundi, λυεῖν soluturum esse.

Perfecti præteriti.

Horistici, λελυκέναι soluisse.

Aoristi

Primi, λῦσαι soluisse.
Secundi, λυεῖν soluisse.
Gerundium, λυτέον soluendum.
Participium actiuum infectum

Præsens { λύων, λύουσα, λύον, soluens.
λύοντος, λυούσης, λύοντος.

Futurum

Primum { λύσων. λύσουσα, λῦσον, soluturus.
λύσοντος, λυσούσης, λύσοντος.

Secundum { λυῶν, λυοῦσα, λυοῦν, soluturus.
λυοῦντος, λυούσης, λυοῦντος.

Perfectum præteritum

Horisticum { λελυκώς, λελυκυῖα, λελυκός, qui soluit.
λελυκότος, λελυκυίας, λελυκότος.

Aoristum

Primum { λύσας, λύσασα, λῦσαν, qui soluit.
λύσαντος, λυσάσης, λύσαντος.

Secundum { λυών, λυοῦσα, λυόν, qui soluit.
λυόντος, λυούσης, λυόντος.

VERBVM FORMAE PASSIVAE FINI-
tum temporis infecti præsentis

Primarij:
λύομαι, λύῃ, λύεται, soluor.
λυόμεθον, λύεσθον, λύεσθον,
λυόμεθα, λύεσθε, λύονται.

Secundarij

Primi:
λύωμαι, λύῃ, λύηται, soluar.
λυώμεθον, λύησθον, λύησθον,
λυώμεθα, λύησθε, λύωνται.

Secundi:
λυοίμην, λύοιο, λύοιτο, soluerer.
λυοίμεθον, λύοισθον, λυοίσθην,
λυοίμεθα, λύοισθε, λύοιντο.

Circunstantis

Præteriti:
ἐλυόμην, ἐλύου, ἐλύετο, soluebar.
ἐλυόμεθον, ἐλύεσθον, ἐλυέσθην,
ἐλυόμεθα, ἐλύεσθε, ἐλύοντο.

Futuri maioris primarij

Primi:
λυθήσομαι, λυθήσῃ, λυθήσεται, soluar, êris.
λυθησόμεθον, λυθήσεσθον, λυθήσεσθον,
λυθησόμεθα, λυθήσεσθε, λυθήσονται.

Formatur à suo actiuo mutata vltima σω, ξω, aut ψω in θήσομαι, χθήσομαι aut φθήσομαι. Sic à λύσω, ἀλλάξω, τύψω, formantur λυθήσομαι, ἀλλαχθήσομαι, τυφθήσομαι. Si infecto futuro primo actiuo desit σ, tum futurum primum passiuum mutat actiui vltimam ῶ in θήσομαι. Sic à ψαλῶ fit ψαλθήσομαι.

Secundi:
λυήσομαι, λυήσῃ, λυήσεται, soluar, êris.
λυησόμεθον, λυήσεσθον, λυήσεσθον,
λυησόμεθαι, λυήσεσθε, λυήσονται.

Formatur à suo actiuo, mutato ῶ in ήσομαι.

Secundarij

Primi:
λυθησοίμην, λυθήσοιο, λυθήσοιτο, soluar, aris.
λυθησοίμεθον, λυθήσοισθον, λυθησοίσθην,
λυθησοίμεθα, λυθήσοισθε, λυθήσοιντο.

Futuri minoris:
λύου, λυέσθω, soluere.
λύεσθον, λυέσθων,
λύεσθε, λυέσθωσαν.

Perfecti præteriti horistici

Primi

Primi:
λέλυμαι, λέλυσαι, λέλυται, solutus fui.
λελύμεθον, λέλυσθον, λέλυσθον,
λελύμεθα, λέλυσθε, λέλυνται.

Formatur mutata vltima sui actiui κα, χα aut φα, in μαι, γμαι aut μμαι. Sic à λέλυκα, ἤλλαχα, τέτυφα, formantur λέλυμαι, ἤλλαγμαι, τέτυμμαι.

Vltimi:
ἐλελύμην, ἐλέλυσο, ἐλέλυτο, solutus fueram.
ἐλελύμεθον, ἐλέλυσθον, ἐλελύσθην,
ἐλελύμεθα, ἐλέλυσθε, ἐλέλυντο.

Passiua quæ barytona tantum sunt, huiusmodi præteritis primo & vltimo tantum flectuntur: quibus etiam tertia pluralis deest, si tertia singularis præteriti horistici primi in ται non purum desinat. Sic in τέτυμμαι & ἐτετύμμην tertiæ plurales desunt.

Perfecti præteriti aoristi primarij

Primi:
ἐλύθην, ἐλύθης, ἐλύθη, solutus fui.
ἐλύθητον, ἐλυθήτην,
ἐλύθημεν, ἐλύθητε, ἐλύθησαν.

Formatur à suo actiuo mutata vltima σα, ξα, aut ψα, in θην, χθην, aut φθην: sic ab actiuis ἔλυσα, ἤλλαξα, ἔτυψα, passiua sunt ἐλύθην, ἠλλάχθην, ἐτύφθην. Si vltimæ aoristi primi actiui desit σ, tunc aoristum primum passiuum mutat actiui vltimam α in θην. Sic ab ἔψαλα fit ἐψάλθην.

Secundi:
ἐλύην, ἐλύης, ἐλύη, solutus fui,
ἐλύητον, ἐλυήτην,
ἐλύημεν, ἐλύητε, ἐλύησαν.

Formatur à suo actiuo mutata vltima ον in ην.

Secundarij

Primi:
λυθείην, λυθείης, λυθείη, solutus fuerim.
λυθείητον, λυθειήτην,
λυθείημεν, λυθείητε, λυθείησαν.

Secundi:
λυείην, λυείης, λυείη, solutus fuerim.
λυείητον, λυειήτην,
λυείημεν, λυείητε, λυείησαν.

Perfecti futuri maioris horistici

Primi
- λελύσομαι, λελύσῃ, λελύσεται, mox solutus ero.
- λελυσόμεθον, λελύσεσθον, λελύσεσθον,
- λελυσόμεθα, λελύσεσθε, λελύσονται.

Formatur à secunda persona singulari præteriti horistici primi huius formæ, mutata αι in ομαι.

Secundi
- λελυσοίμην, λελύσοιο, λελύσοιτο, mōx solutus fuerim.
- λελυσοίμεθον, λελύσοισθον, λελυσοίσθην,
- λελυσοίμεθα, λελύσοισθε, λελύσοιντο.

Huiusmodi futura horistica passiuæ formæ propria sunt.

Aoristi

Primi
- λυθῶ, λυθῇς, λυθῇ, solutus fuero.
- λυθῆτον, λυθῆτον,
- λυθῶμεν, λυθῆτε, λυθῶσι.

Secundi
- λυῶ, λυῇς, λυῇ, solutus fuero.
- λυῆτον, λυῆτον,
- λυῶμεν, λυῆτε, λυῶσι.

Perfecti futuri minoris

Horistici
- λέλυσο, λελύσθω,
- λέλυσθον, λελύσθων,
- λέλυσθε, λελύσθωσαν.

Aoristi

Primi
- λύθητι, λυθήτω, solutus esto.
- λύθητον, λυθήτων,
- λύθητε, λυθήτωσαν.

Secundi
- λύηθι, λυήτω, solutus esto.
- λύητον, λυήτων,
- λύετε, λυήτωσαν.

Infinitum temporis infecti

Præsentis, λύεσθαι solui.

Futuri

Primi, λυθήσεσθαι solutum iri.

Secundi, λυήσεσθαι solutum iri.

Perfecti præteriti

Horistici, λελύσθαι solutum esse.

Aoristi

Primi, λυθῆναι solutum esse.

Secundi, λυῆναι, solutum esse.

Futuri,

Futuri, λελύσεσθαι mox solutum iri.

Participium passiuum infectum

Præsens { λυόμενος, λυομένη, λυόμενον, qui soluitur.
λυομένου, λυομένης, λυομένου.

Futurum

Primum { λυθησόμενος, λυθησομένη, λυθησόμενον, soluendus.
λυθησομένου, λυθησομένης, λυθησομένου.

Secundum { λυησόμενος, λυησομένη, λυησόμενον, soluendus.
λυησομένου, λυησομένης, λυησομένου.

Perfectum præteritum

Horisticum { λελυμένος, λελυμένη, λελυμένον, solutus.
λελυμένου, λελυμένης, λελυμένου.

Aoristum

Primum { λυθείς, λυθεῖσα, λυθέν, solutus.
λυθέντος, λυθείσης, λυθέντος.

Secundum { λυείς, λυεῖσα, λυέν, solutus.
λυέντος, λυείσης, λυέντος.

Futurum { λελυσόμενος, λελυσομένη, λελυσόμενον, qui mox solutus erit.
λελυσομένου, λελυσομένης, λελυσομένου.

VERBI FORMAE MEDIAE TEMPUS infectum commune cum passiuo est.

Præsens quoduis.
Circunstansq;
Præteritum ac
Futurum maius.

Proprium est futurum primarium

Primum { λύσομαι, λύσῃ, λύσεται,
λυσόμεθον, λύσεσθον, λύσεσθον,
λυσόμεθα, λύσεσθε, λύσονται.

Formatur à suo actiuo mutato ω in ομαι. At futuri primi actiui ῶ mutatur in οῦμαι. Sic à ψαλῶ fit ψαλοῦμαι.

Secundum { λυοῦμαι, λυεῖ, λυεῖται,
λυούμεθον, λυεῖσθον, λυεῖσθον,
λυούμεθα, λυεῖσθε, λυοῦνται.

Formatur à ſuo actiuo mutato ω in οίμην.

Secundarium

Primum { λυσοίμην, λύσοιο, λύσοιτο,
λυσοίμεθον, λύσοισθον, λυσοίσθην,
λυσοίμεθα, λύσοισθε, λύσοιντο.

Secundum { λυοίμην, λυοῖο, λυοῖτο,
λυοίμεθον, λυοῖσθον, λυοίσθην,
λυοίμεθα, λυοῖσθε, λυοῖντο.

Perfectum præteritum horiſticum primarium

Primum { λέλυα, λέλυας, λέλυε,
λελύατον, λελύατον,
λελύαμεν, λελύατε, λελύασι.

Characteriſticam thematis actiui retinet.

Secundum { λελύω, λελύῃς, λελύῃ,
λελύητον, λελύητον,
λελύωμεν. λελύητε, λελύωσι.

Secundarium

Primum { λελύοιμι, λελύοις, λελύοι,
λελύοιτον λελυοίτην,
λελύοιμεν, λελύοιτε, λελύοιεν.

Secundum { ἐλελύειν, ἐλελύεις, ἐλελύει,
ἐλελύειτον, ἐλελυείτην,
ἐλελύειμεν, ἐλελύειτε, ἐλελύεισαν.

Perfectum præteritum aoriſtum primarium.

Primum { ἐλυσάμην, ἐλύσω, ἐλύσατο,
ἐλυσάμεθον, ἐλύσασθον, ἐλυσάσθην,
ἐλυσάμεθα, ἐλύσασθε, ἐλύσαντο.

Formatur à ſuo actiuo addita μην.

Secundum { ἐλυόμην, ἐλύου, ἐλύετο,
ἐλυόμεθον, ἐλύεσθον, ἐλυέσθην,
ἐλυόμεθα, ἐλύεσθε, ἐλύοντο.

Formatur à ſuo actiuo mutata ον in ομην.

Secundarium

Primum { λυσαίμην, λύσαιο, λύσαιτο,
λυσαίμεθον, λύσαισθον, λυσαίσθην,
λυσαίμεθα, λύσαισθε, λύσαιντο.

Secundum

Secundum {
λυοίμην, λύοιο, λύοιτο,
λυοίμεθον, λύοισθον, λυοίσθην,
λυοίμεθα, λύοισθε, λύοιντο.

Perfectum futurum maius aoristum

Primum {
λύσομαι, λύσῃ, λύσηται,
λυσώμεθον, λύσησθον, λύσησθον,
λυσώμεθα, λύσησθε, λύσωνται.

Secundum {
λύωμαι, λύῃ, λύηται,
λυώμεθον, λύησθον, λύησθον,
λυώμεθα, λύησθε, λύωνται.

Perfectum futurum minus

Horisticum {
λέλυε, λευέτω,
λελύετον, λελυέτων,
λελύετε, λελυέτωσαν.

Aoristum.

Primum {
λύσαι, λυσαίσθω,
λύσαισθον, λυσαίσθων,
λύσαισθε, λυσαίσθωσαν.

Secundum {
λυοῦ, λυέσθω,
λύεσθον, λυέσθων,
λυέσθε, λυεσθωσαν.

Infiniti tempus infectum

Præsens cum paſsiuo idem.

Futurum

Primum, λύσεσθαι.
Secundum, λυεῖσθαι.

Perfectum præteritum

Horisticum, λελύεναι.

Aoristum

Primum, λύσασθαι.
Secundum, λυεῖσθαι.

Participium medium infectum Præſens cum paſsiuo idem.

Futurum

Primum {
λυσόμενος, λυσομένη, λυσόμενον,
λυσομένου, λυσομένης, λυσομένου.

Secundum { λυόυμϐυος, λυυμένη, λυόυμϐυον, λυυμϐύυ, λυυμϐύης, λυυμϐύυ.

Perfectum præteritum

Horisticum { λελυκώς, λελυκῦα, λελυκός, λελυκότος, λελυκύας, λελυκότος.

Aoristum

Primum { λυσϑέμϐυος, λυσϑεμϐύη, λυσϑέμϐυον, λυσϑεμένυ, λυσϑεμένης, λυσϑεμένυ.

Secundum { λυόμϐυος, λυομένη, λυόμϐυον, λυομϐύυ, λυομϐύης, λυομϐύυ.

CAP. XX.

De coniugatione contracta, & quidem de prima contracta primi generis.

HActenus de coniugatione barytona in ω. Contracta est quæ in infecto præsenti quouis & circunstanti tum præterito tum futuro minore contrahitur. Reliqua eius tempora ad barytonam tantum coniugationem pertinent. In ijs autem barytonorum thematum characteristicæ modò in longas mutantur, modò eædem retinentur: passiua forma illîc quatuor præteritis horisticis, hîc primo & vltimo tantum coniugatur, præposito semper σ vltimis syllabis, vt in γεγέλασμαι, τετέλεσμαι.

Contracta coniugatio duplex est: prima est cuius thema formæ primæ barytonum pro characteristica vocalem diductam habet. Hîc si thema contractum, vel monosyllabũ vel purum sit, in quauis forma infecto futuro secundo & perfecto aoristo secundo, in media autem etiam perfecto horistico caret.

Prima coniugatio contracta duorum generum est. Prima primi generis est, cuius thema barytonum in αω desinit: & propriam contractionem triplicem habet, α ex αε, ω ex αυ, & ᾳ ex αει & αῃ. Eius exemplum sic est:

VERBVM FORMAE ACTIVAE FINITum temporis infecti præsentis

Primarij { τιμάω ῶ, τιμάεις ᾷς, τιμάει ᾷ, colo. τιμάετον ᾶτον, τιμάετον ᾶτον, τιμάομϐυ ῶμϐυ, τιμάετε ᾶτε, τιμάουσι ῶσι.

Secundarij

Secundarij

Primi { τιμάω ῶ, τιμάῃς ᾷς, τιμάῃ ᾷ. colam, as.
τιμάητον ᾶτον, τιμάητον ᾶτον,
τιμάωμεν ῶμεν, τιμάητε ᾶτε, τιμάωσι ῶσι.

Secundi { τιμάοιμι ῷμι, τιμάοις ῷς, τιμάοι ῷ, colerem.
τιμάοιτον ῷτον, τιμαοίτην ῴτην,
τιμάοιμεν ῷμεν, τιμάοιτε ῷτε, τιμάοιεν ῷεν.

Circunstantis

Præteriti { ἐτίμαον ων, ἐτίμαες ας, ἐτίμαε α, colebam.
ἐτιμάετον ᾶτον, ἐτιμαέτην άτην.
ἐτιμάομεν ῶμεν, ἐτιμάετε ᾶτε, ἐτίμαον ων.

Futuri maioris primarij

Primi, τιμήσω, τιμήσεις, τιμήσει colam, coles.

Hîc vides quomodo thematis barytoni characteristica mutetur in longam.

Secundi, τιμῶ, τιμεῖς, τιμεῖ, colam, coles.

Characteristicam thematis contracti retinet, quod perpetuum est quoties thema contractum nec purum nec monosyllabum est.

Futuri minoris { τίμαε α, τιμαέτω άτω, cole.
τιμάετον ᾶτον, τιμαέτων άτων,
τιμάετε ᾶτε, τιμαέτωσαν άτωσαν.

Infinitum perpetuum temporis infecti

Præsentis, τιμάειν ᾶν, colere.

Participium infectum

Præsens { τιμάων ῶν, τιμάουσα ῶσα, τιμάον ῶν, colens.
τιμάοντος ῶντος, τιμαούσης ώσης, τιμάοντος ῶντος.

VERBUM FORMAE PASSIVAE FINITUM temporis infecti præsentis

Primarij { τιμάομαι ῶμαι, τιμάῃ ᾷ, τιμάεται ᾶται, color.
τιμαόμεθον ώμεθον, τιμάεσθον ᾶσθον, τιμάεσθον ᾶσθον,
τιμαόμεθα ώμεθα, τιμάεσθε ᾶσθε, τιμάονται ῶνται.

Secundarij

Primi { τιμάωμαι ῶμαι, τιμάῃ ᾷ, τιμάηται ᾶται, color, aris.
τιμαώμεθον ώμεθον, τιμάησθον ᾶσθον, τιμάησθον ᾶσθον,
τιμαώμεθα ώμεθα, τιμάησθε ᾶσθε, τιμάωνται ῶνται.

Secundi { τιμαοίμην ῴμην, τιμάοιο ῷο, τιμάοιτο ῷτο, colerer.
τιμαοίμεθον ῴμεθον, τιμάοισθον ῷσθον, τιμαοίσθην ῴσθην,
τιμαοίμεθα ῴμεθα, τιμάοισθε ῷσθε, τιμάοιντο ῷντο.

Circunstantis

Præteriti { ἐτιμαόμην ώμην, ἐτιμάου ῶ, ἐτιμάετο ᾶτο, colebar.
ἐτιμαόμεθον ώμεθον, ἐτιμάεσθον ᾶσθον, ἐτιμαέσθην
άσθην.
ἐτιμαόμεθα ώμεθα, ἐτιμάεσθε ᾶσθε, ἐτιμάοντο ῶντο.

Futuri minoris { τιμάου ῶ, τιμαέσθω άσθω, colere.
τιμάεσθον ᾶσθον, τιμαέσθων άσθων.
τιμάεσθε ᾶσθε, τιμαέσθωσαν άσθωσαν.

Perfecti præteriti horistici primarij

Primi, τετίμημαι, τετίμησαι, τετίμηται, cultus fui.

Secundi { τετιμῶμαι, τετιμῇ, τετιμῆται, cultus fuissem.
τετιμώμεθον, τετιμῆσθον, τετιμῆσθον,
τετιμώμεθα, τετιμῆσθε, τετιμῶνται.

Secundarij

Primi { τετιμῄμην, τετιμῇο, τετιμῇτο, cultus fuerim.
τετιμῄμεθον, τετιμῇσθον, τετιμῄσθην,
τετιμῄμεθα, τετιμῇσθε, τετιμῇντο.

Secundi, ἐτετιμήμην, ἐτετίμησο, ἐτετίμητο, cultus fueram.

Infinitum temporis infecti

Præsentis, τιμάεσθαι ᾶσθαι, coli.

Participium infectum

Præsens { τιμαόμενος ώμενος, τιμαομένη ωμένη, τιμαόμενον ώμενον, qui colitur.
τιμαομένου ωμένου, τιμαομένης ωμένης, τιμαομένου ωμένου.

FORMAE MEDIAE PERFECTVM PRAEteritum horisticum primarium

Primum, τέτιμα, τέτιμας, τέτιμε.

Characteristicam thematis actiui cõtracti retinet: quod perpetuum est quoties contractum thema actiuum nec purum nec monosyllabum est.

CAP, XXI.

De prima contracta secundi generis.

PRima secundi generis contracta coniugatio est, cuius thema barytonum in έω desinit, & propriam contra-

ctionem

ctionem εῖ ex έει habet. Eius exemplum sic est:

VERBUM FORMAE ACTIVAE FINItum temporis infecti præsentis

Primarij
ποιέω ῶ, ποιέεις εῖς, ποιέει εῖ, facio.
ποιέετον ποιεῖτον, ποιέετον ποιεῖτον.
ποιέομεν ποιοῦμεν, ποιέετε εῖτε, ποιέουσι οῦσι.

Secundarij

Primi
ποιέω ῶ, ποιέῃς ῇς, ποιέῃ ῇ, faciam, as.
ποιέητον ῆτον, ποιέητον ῆτον,
ποιέωμεν ῶμεν, ποιέητε ῆτε, ποιέωσι ῶσι.

Secundi
ποιέοιμι οῖμι, ποιέοις οῖς, ποιέοι οῖ, facerem.
ποιέοιτον οῖτον, ποιεοίτην οίτην,
ποιέοιμεν οῖμεν, ποιέοιτε οῖτε, ποιέοιεν οῖεν.

Circunstantis

Præteriti
ἐποίεον ουν, ἐποίεες εις, ἐποίεε ει, faciebam.
ἐποιέετον εῖτον, ἐποιεέτην είτην,
ἐποιέομεν οῦμεν, ἐποιέετε εῖτε, ἐποίεον ουν.

Futuri minoris
ποίεε ει, ποιεέτω είτω, fac.
ποιέετον εῖτον, ποιεέτων είτων.
ποιέετε εῖτε, ποιεέτωσαν είτωσαν.

Infinitum perpetuum temporis infecti

Præsentis, ποιέειν εῖν, facere.

Participium infectum

Præsens
ποιέων ῶν, ποιέουσα οῦσα, ποιέον οῦν, faciens.
ποιέοντος οῦντος, ποιεούσης ούσης, ποιέοντος οῦντος.

VERBUM FORMAE PASSIVAE FINItum temporis infecti præsentis

Primarij
ποιέομαι οῦμαι, ποιέῃ ῇ, ποιέεται εῖται, fio.
ποιεόμεθον ούμεθον, ποιέεσθον εῖσθον, ποιέεσθον εῖσθον.
ποιεόμεθα ούμεθα, ποιέεσθε εῖσθε, ποιέονται οῦνται.

Secundarij

Primi
ποιέωμαι ῶμαι, ποιέῃ ῇ, ποιέηται ῆται, fiam, as.
ποιεώμεθον ώμεθον, ποιέησθον ῆσθον, ποιέησθον ῆσθον.
ποιεώμεθα ώμεθα, ποιέησθε ῆσθε, ποιέωνται ῶνται.

Secundi
ποιεοίμην οίμην, ποιέοιο οῖο, ποιέοιτο οῖτο, fierem.
ποιεοίμεθον οίμεθον, ποιέοισθον οῖσθον, ποιεοίσθην οίσθην.
ποιεοίμεθα οίμεθα, ποιέοισθε οῖσθε, ποιέοιντο οῖντο.

Circunstantis

Præteriti { ἐποιούμην οὔμην, ἐποιέου οῦ, ἐποιέετο εῖτο, fiebam.
ἐποιεόμεθον οὔμεθον, ἐποιέεσθον εῖσθον, ἐποιεέσθην εἰσθην,
ἐποιεόμεθα οὔμεθα, ἐποιέεσθε εῖσθε, ἐποιέοντο οῦντο.

Futuri minoris { ποιέου οῦ, ποιεέσθω είσθω,
ποιέεσθον εῖσθον, ποιεέσθων είσθων,
ποιέεσθε εῖσθε, ποιεέσθωσαν είσθωσαν.

Perfecti præteriti horistici primarij

Primi, πεποίημαι, πεποίησαι, πεποίηται, factus fui.

Secundi { πεποιῶμαι, πεποιῇ, πεποιῆται,
πεποιώμεθον, πεποιῆσθον, πεποιῆσθον,
πεποιώμεθα, πεποιῆσθε, πεποιῶνται.

Secundarij

Primi { πεποιήμην, πεποιῇο, πεποιῇτο, factus fuerim.
πεποιήμεθον, πεποιῇσθον, πεποιήσθην,
πεποιήμεθα, πεποιῇσθε, πεποιῇντο.

Secundi, ἐπεποιήμην, ἐπεποίησο, ἐπεποίητο, factus fueram.

Infinitum temporis infecti

Præsentis, ποιέεσθαι εῖσθαι, fieri.

Participium infectum

Præsens { ποιεόμενος ούμενος, ποιεομένη ουμένη, ποιεόμενον ούμενον, qui fit.
ποιεομένου ουμένου, ποιεομένης ουμένης, ποιεομένου ουμένου.

Cap. XXII.

De secunda coniugatione contracta.

SEcunda coniugatio contracta est cuius thema barytonum formæ primæ desinit in όω: & propriam contractionem triplicem habet, ω ex οω, οι ex οει vel οη; & ου ex οε. Caret autem in quauis forma infecto futuro secundo & perfecto aoristo secundo, in media etiam perfecto horistico. Eius exemplum sic est:

Verbvm Formae Activae Finitum temporis infecti præsentis

Primarij { χρυσόω ῶ, χρυσόεις οῖς, χρυσόει οῖ, inauro.
χρυσόετον οῦτον, χρυσόετον οῦτον,
χρυσόομεν οῦμεν, χρυσόετε οῦτε, χρυσόουσι οῦσι.

Secundarij

Secundarij

Primi
χρυσόω ῶ, χρυσόῃς ῇς, χρυσόῃ ῇ, inaurem.
χρυσόητον ῶτον, χρυσόητον ῶτον,
χρυσόωμεν ῶμεν, χρυσόητε ῶτε, χρυσόωσι ῶσι.

Secundi
χρυσόοιμι οῖμι, χρυσόοις οῖς, χρυσόοι οῖ, inaurarem.
χρυσόοιτον οῖτον, χρυσοοίτην οίτην,
χρυσόοιμεν οῖμεν, χρυσόοιτε οῖτε, χρυσόοιεν οῖεν.

Circumſtantis

Præteriti
ἐχρυσόον ουν, ἐχρυσόες ους, ἐχρυσόε ου, inaurabam.
ἐχρυσόετον οῦτον, ἐχρυσοέτην ούτην,
ἐχρυσόομεν οῦμεν, ἐχρυσόετε οῦτε, ἐχρύσοον ουν.

Futuri minoris.
χρύσοε ου, χρυσοέτω ούτω, inaura.
χρυσόετον οῦτον, χρυσοέτων ούτων,
χρυσόετε οῦτε, χρυσοέτωσαν ούτωσαν.

Infinitum perpetuum temporis infecti
Præſentis, χρυσόειν οῦν, inaurare.

Participium infectum.

Præſens
χρυσόων ῶν, χρυσόουσα οῦσα, χρυσόον οῦν, inaurans.
χρυσόοντος οῦντος, χρυσοούσης ούσης, χρυσόοντος οῦντος.

VERBVM FORMAE PASSIVAE FINITVM temporis infecti præſentis.

Primarij
χρυσόομαι οῦμαι, χρυσόῃ οῖ, χρυσόεται οῦται, inauror.
χρυσοόμεθον ούμεθον, χρυσόεσθον οῦσθον, χρυσόεσθον οῦσθον
χρυσοόμεθα ούμεθα, χρυσόεσθε οῦσθε, χρυσόονται οῦνται.

Secundarij

Primi
χρυσόωμαι ῶμαι, χρυσόῃ οῖ, χρυσόηται ῶται, inaurer.
χρυσοώμεθον ώμεθον, χρυσόησθον ῶσθον, χρυσόησθον ῶσθον,
χρυσοώμεθα ώμεθα, χρυσόησθε ῶσθε, χρυσόωνται ῶνται.

Secundi
χρυσοοίμην οίμην, χρυσόοιο οῖο, χρυσόοιτο οῖτο, inaurarer.
χρυσοοίμεθον οίμεθον, χρυσόοισθον οῖσθον, χρυσοοίσθην οίσθην,
χρυσοοίμεθα οίμεθα, χρυσόοισθε οῖσθε, χρυσόοιντο οῖντο

Circun-

Circumstantis

Præteriti { ἐχρυσοόμην, ἐχρυσοῦ ἐμην, ἐχρυσόου ου, ἐχρυσόετο ουτο, inaurabat.
ἐχρυσοόμεθον ούμεθον, ἐχρυσόεσθον ουσθον, ἐχρυσοέσθην ούσθην,
ἐχρυσοόμεθα ούμεθα, ἐχρυσόεσθε ουσθε, ἐχρυσόοντο ουντο

Futuri minoris { χρυσόου ου, χρυσοέσθω ούσθω, inaurare.
χρυσόεσθον ουσθον, χρυσοέσθων ούσθων,
χρυσόεσθε ουσθε, χρυσοέσθωσαν ούσθωσαν.

Perfecti præteriti horistici primarij

Primi, κεχρύσωμαι, κεχρύσωσαι, κεχρύσωται, inauratus fui.

Secundi { κεχρυσῶμαι, κεχρυσῇ, κεχρυσῆται, inauratus fuiſſe.
κεχρυσώμεθον, κεχρυσῆσθον, κεχρυσῆσθον,
κεχρυσώμεθα, κεχρυσῆσθε, κεχρυσῶνται.

Secundarij

Primi { κεχρυσῴμην, κεχρυσῷο, κεχρυσῷτο, inauratꝰ fuerim
κεχρυσῴμεθον, κεχρυσῷσθον, κεχρυσῴσθην,
κεχρυσῴμεθα, κεχρυσῷσθε, κεχρυσῷντο.

Secundi, ἐκεχρυσώμην, ἐκεχρύσωσο, ἐκεχρυσῶτο, inauratus fueram.

Infinitum temporis infecti.

Præſentis, χρυσόεσθαι οῦσθαι, inaurari.

Participium infectum

Præſens { χρυσοόμενος ούμενος, χρυσοομένη ουμένη, χρυσοόμενον ούμενον, qui inauratur.
χρυσοομένου ουμένου, χρυσοομένης ουμένης, χρυσοομένου ουμένου.

Cap. XXIII.

De coniugatione in μι,

Coniugatio in ω ſic habet: coniugatio in μι dicatur. Ea eſt cuius thema formæ primæ deſinit in μι: & non ſolùm in infecto præſenti quouis & circunſtanti præterito futuroque minore, verùm etiam in perfecto aoriſto ſecundo, anologiam à ſuperioribus diuerſam habet. Reliqua tempora quibus flectitur, è coniugatione barytona in ω vnde oritur mutatur. Dicitur (quibus flectitur) caret enim hæc coniugatio in quauis forma infecto futuro ſecundo, in

passiua profecto aoristo secundo, & in media perfecto horistico. Præterea additur (è coniugatione in ω vnde oritur) verba enim in μι è barytonis in ω puris oriuntur mutata eorum finali ω in μι,& mutabili characteristica in longam. Sic à φάω fit φημὶ,à φιλέω φίλημι,à γνόω γνῶμι,à ζευγνύω ζεύγνυμι.

Si thema barytonum dissyllabum & purum characteristicam mutabilem habeat, siquidem illud à vocali vel ς incipiat, verbo in μι ab eo deducto præponitur ι, vt in his ἕω ἵημι mitto, στέω ἵστημι sisto: secus thematis prima tenuis cũ vocali ι verbo in μι præponitur, vt in his θέω τίθημι pono, δόω δίδωμι dono. Interdum tamen huiusmodi reduplicatio nulla est, vt in φημὶ dico, γνῶμι nosco.

CAP. XXIIII.

De prima coniugatione in μι, & quidem de prima primi generis.

CONiugatio in μι duplex est: prima est à themate barytono in ω, quod pro characteristica vocalem diductam habet, & duorum generum est. Prima primi generis est à themate barytono in αω. Eius exemplũ sic est:

VERBVM FORMAE ACTIVAE FINITVM temporis infecti præsentis.

Primarij { ἵστημι, ἵστης, ἵστησι, sisto. / ἵστατον, ἵστατον, / ἵσταμεν, ἵστατε, ἵστασι.

Secundarij

Primi { ἱστῶ, ἱστᾷς, ἱστᾷ, sistam, as, / ἱστᾶτον, ἱστᾶτον, / ἱστῶμεν, ἱστᾶτε, ἱστῶσι.

Secundi { ἱσταίην, ἱσταίης, ἱσταίη, sisterem. / ἱσταίητον, ἱσταιήτην, / ἱσταίημεν, ἱσταίητε, ἱσταίησαν.

Circumstantis

Præteriti { ἵστην, ἵστης, ἵστη, sistebam. / ἵστατον, ἱστάτην, / ἵσταμεν, ἵστατε, ἵστασαν.

Singulare

Singulare totū & tertia pluralis contracta hîc vsitatiora sunt, ἵστων, ἵστας, ἵστα, & ἵστων: quod perpetuum est, quoties verbum in μι à themate barytono characteristicæ mutabilis deriuatur.

Futuri minoris. { ἵσταθι, ἱστάτω, siste. / ἵστατον, ἱστάτων, / ἵστατε, ἱστάτωσαν.

Baritoni thematis characteristicam vbique retinet: at eam præsens primarium & infectum præteritum in numeris tantum multitudinis retinuerunt: quod in omnibus actiuis characteristicæ mutabilis locum habet.

Perfecti præteriti horistici primarij

Primi, ἵστακα pro ἵστηκα, ἵστακας, ἵστακε, statui.

Perfecti præteriti aoristi secundi.

Primarij { ἵστην, ἵστης, ἵστη, statui. / ἵστητον, ἱστήτην, / ἵστημεν, ἵστητε, ἵστησαν.

Vocalis longa eadē in omnibus numeris repetitur, quod in omnibus verbis in μι perpetuum est: exceptis ἔδων & ἔθων.

Secundarij { σταίην, σταίης, σταίη, statuerim. / σταίητον, σταιήτην, / σταίημεν, σταίητε, σταίησαν.

Perfecti futuri aoristi secundi

Maioris { στῶ, στῇς, στῇ, statuero. / στῆτον, στῆτον, / στῶμεν, στῆτε, στῶσι.

Minoris { στῆθι, στήτω, siste. / στῆτον, στήτων, / στῆτε, στήτωσαν.

Infinitum perpetuum temporis infecti

Præsentis, ἱστάναι sistere.

Perfecti præteriti

Horistici, ἱστακέναι statuisse.

Perfecti præteriti aoristi

Secundi, στῆναι statuisse.

Participium infectum

Præsens { ἱστὰς, ἱστᾶσα, ἱστὰν, / ἱστάντος, ἱστάσης, ἱστάντος.

Perfectum

Perfectum præteritum

Horiſticum, ἑστακώς, ἑστακυῖα, ἑστακός, pro ἑστηκώς, qui ſtatuit.

Præteritum aoriſtum

Secundum { στάς, στᾶσα, στάν, qui ſtatuit.
στάντος, στάσης, στάντος.

Acentu in penultima, quod in cæteris ſimilibus à verbis in μι locum habet, tametſi Nominatiui στὰς & σταὶ monoſyllaba ſint.

VERBVM FORMAE PASSIVAE FINITVM temporis infecti præſentis.

Primarij { ἵσταμαι, ἵστασαι, ἵσταται, ſiſtor.
ἱστάμεθον, ἵστασθον, ἵστασθον,
ἱστάμεθα, ἵστασθε, ἵστανται.

Secundarij

Primi { ἱστῶμαι, ἱστῇ, ἱστῆται, ſiſtar.
ἱστώμεθον, ἱστῆσθον, ἱστῆσθον,
ἱστώμεθα, ἱστῆσθε, ἱστῶνται.

Secundi { ἱσταίμην, ἱσταῖο, ἱσταῖτο, ſiſterer.
ἱσταίμεθον, ἱσταῖσθον, ἱσταίσθην,
ἱσταίμεθα, ἱσταῖσθε, ἱσταῖντο.

Circunſtantis.

Præteriti { ἱστάμην, ἵστασο, ἵστατο, ſiſtebar.
ἱστάμεθον, ἵστασθον, ἱστάσθην,
ἱστάμεθα, ἵστασθε, ἵσταντο.

Secunda ſingularis reiecto σ contrahitur, ἵστασο, ἵσταο, ἵστω: quod in omnibus characteriſticæ mutabilis locum habet.

Futuri minoris. { ἵστασο, ἱστάσθω,
ἵστασθον, ἱστάσθων,
ἵστασθε, ἱστάσθωσαν.

Perfecti præteriti horiſtici primarij

Primi, ἕσταμαι, ἕστασαι, ἕσταται, ſtatutus fui. ἕσταμαι, non ἕστημαι. Paſsiuum enim perfectum horiſticum in omnibus verbis in μι penultimam corripit, excepto τέθειμαι.

Secundi { ἑστῶμαι, ἑστῇ, ἑστῆται, statutus fuissem.
ἑστώμεθον, ἑστῆσθον, ἑστῆσθον.
ἑστώμεθα, ἑστῆσθε, ἑστῶνται.

Secundarij

Primi { ἑσταίμην, ἑσταῖο, ἑσταῖτο, statutus fuerim.
ἑσταίμεθον, ἑσταῖσθον, ἑσταίσθην,
ἑσταίμεθα, ἑσταῖσθε, ἑσταῖντο.

Secundi, ἑστάμην, ἕστασο, ἕστατο, statutus fueram.

Hîc perfectum præteritum horisticum quadruplex fuit, quod in passiuis in μι perpetuũ est, quoties eorũ prima persona præteriti horistici primarij primi desinit in μαι purũ.

Infinitum temporis infecti

Præsentis, ἵστασθαι sisti.

Perfecti præteriti

Horistici, ἑστάσθαι, statutum fuisse.

Participium infectum.

Præsens, ἱστάμενος, ἱσταμένη, ἱστάμενον, qui sistitur.

Formæ mediæ huius verbi aoristum secundum non est in vsu.

Cap. XXV.

De prima coniugatione in μι secundi generis.

PRima coniugatio in μι secundi generis est à themate barytono in έω. Eius exemplum sic est.

Verbum Formae Activae Finitum temporis infecti præsentis

Primarij { τίθημι, τίθης, τίθησι, pono.
τίθετον, τίθετον,
τίθεμεν, τίθετε, τιθεῖσι.

Secundarij

Primi { τιθῶ, τιθῇς, τιθῇ, ponam.
τιθῆτον, τιθῆτον.
τιθῶμεν, τιθῆτε, τιθῶσι.

Secundi { τιθείην, τιθείης, τιθείη, ponerem.
τιθείητον, τιθειήτην,
τιθείημεν, τιθείητε, τιθείησαν.

Circun-

Circunstantis.

Præteriti { ἐτίθην, ἐτίθης, ἐτίθη, ponebam.
ἐτίθετον, ἐτιθέτην,
ἐτίθεμεν, ἐτίθετε, ἐτίθεσαν.

Hîc pro toto singulari & tertia plurali contracta vsitatiora sunt, ἐτίθουν, ἐτίθεις, ἐτίθει, ἐτίθουν.

Futuri minoris. { τίθετι, τιθέτω, pone.
τίθετον, τιθέτων,
τίθετε, τιθέτωσαν.

Perfecti præteriti horistici primarij

Primi, τέθεικα, τέθεικας, τέθεικε, pro τέθηκα, posui.

Perfecti præteriti aoristi primarij

Primi, ἔθηκα, pro ἔθησα, posui. Sed alia tempora ab eo deducta non sunt in vsu.

Perfecti præteriti aoristi secundi

Primarij { ἔθην, ἔθης, ἔθη, posui.
ἔθετον, ἐθέτην,
ἔθεμεν, ἔθετε, ἔθεσαν.

Secundarij { θείην, θείης, θείη, posuerim.
θείητον, θειήτην,
θείημεν, θείητε, θείησαν.

Perfecti futuri aoristi secundi

Maioris { θῶ, θῇς, θῇ, posuero.
θῆτον, θῆτον,
θῶμεν, θῆτε, θῶσι.

Minoris { θὲς pro θέτι, θέτω, pone.
θέτον, θέτων,
θέτε, θέτωσαν.

Infinitum perpetuum temporis infecti

Præsentis, τιθέναι ponere.

Perfecti præteriti

Horistici, τεθεικέναι posuisse.

Perfecti præteriti aoristi

Secundi, θεῖναι posuisse.

Gerundium, θετέον ponendum.

Participium infectum

Præsens { τιθεὶς, τιθεῖσα, τιθὲν, ponens.
τιθέντος, τιθείσης, τιθέντος.

Perfectum præteritum

Horiſticũ, τεθεικὼς pro τεθηκὼς, τεθεικυῖα, τεθεικὸς, qui poſuit.

Præteritum aoriſtum

Secundum { θεὶς, θεῖσα, θὲν, qui poſuit.
θέντος, θείσης, θέντος.

VERBVM FORMAE PASSIVAE FINITVM temporis infecti præſentis.

Primarij { τίθεμαι, τίθεσαι, τίθεται, ponor.
τιθέμεθον, τίθεσθον, τίθεσθον,
τιθέμεθα, τίθεσθε, τίθενται.

Secundarij.

Primi { τιθῶμαι, τιθῇ, τιθῆται, ponar.
τιθώμεθον; τιθῆσθον, τιθῆσθον,
τιθώμεθα, τιθέσθε, τιθῶνται.

Secundi { τιθείμην, τιθεῖο, τιθεῖτο, ponerer.
τιθείμεθον, τιθεῖσθον, τιθείσθην,
τιθείμεθα, τιθεῖσθε, τιθεῖντο.

Circunſtantis

Præteriti { ἐτιθέμην, ἐτίθεσο, ἐτίθετο, ponebar.
ἐτιθέμεθον, ἐτίθεσθον, ἐτιθέσθην,
ἐτιθέμεθα, ἐτίθεσθε, ἐτίθεντο.

Futuri minoris { τίθεσο, τιθέσθω, ponere.
τίθεσθον, τιθέσθων.
τίθεσθε, τιθέσθωσαν.

Perfecti præteriti horiſtici primarij.

Primi, τέθειμαι, τέθεισαι, τέθειται poſitus fui. pro τέθεμαι, τέθεσαι, τέθεται. Huiuſmodi enim perfecta penultimam corripiunt, vt ſuprà monui.

Secundi { τεθῶμαι, τεθῇ, τεθῆται poſitus fuiſſem.
τεθώμεθον, τεθῆσθον, τεθῆσθον,
τεθώμεθα, τεθῆσθε, τεθῶνται.

Secundarij.

Primi { τεθείμην, τεθεῖο, τεθεῖτο, poſitus fuerim.
τεθείμεθον, τεθεῖσθον, τεθείσθην,
τεθείμεθα, τεθεῖσθε, τεθεῖντο.

Secundi, ἐτεθείμην, ἐτέθεισο, ἐτέθειτο, poſitus fueram.

Infinitum temporis infecti

Præſentis

Præsentis, τίθεσθαι poni.

Perfecti præteriti

Horistici, τεθεῖσθαι positum fuiſſe.

Partici[illegible]m infectum

Præſens, τιθέμενος, τιθεμένη, τιθέμενον, qui ponitur.

FORMAE MEDIAE PERFECTVM PRAEteritum aoriſtium ſecundum.

Primarium { ἐθέμην, ἔθεσο, ἔθετο,
ἐθέμεθον, ἔθεσθον, ἐθέσθην,
ἐθέμεθα, ἔθεσθε, ἔθεντο.

Secundariũ { θείμην, θεῖο, θεῖτο,
θείμεθον, θεῖσθον, θείσθην,
θείμεθα, θεῖσθε, θεῖντο.

Perferctum futurum aoriſtum ſecundum

Maius { θῶμαι, θῇ, θῆται,
θώμεθον, θῆσθον. θῆσθον,
θώμεθα, θῆσθε, θῶνται.

Minus { θέσο, θέσθω,
θέσθον, θέσθων,
θέσθε, θέσθωσαν.

Infiniti perfectum præteritum aoriſtum

Secundum, θέσθαι.

Participium, θέμενος, θεμένη, θέμενον.

Ad primam coniugationem ſecundi generis pertinet verbum ſubſtantiuum εἰμι. quod verbum etſi anomalũ eſt, tamen quia frequentiſsimum eſt, eius coniugationem hîc deſcribi alienum non erit. Ea ſic eſt:

VERBVM FORMAE PRIMAE TEMPOris infecti præſentis

Primarij { εἰμὶ, εἶς vel εἶ, ἐστὶ, ſum.
ἐστὸν, ἐστὸν,
ἐσμὲν, ἐστὲ, εἰσί.

Secundarij

Primi { ὦ, ᾖς, ᾖ, ſim.
ἦτον, ἦτον,
ὦμεν, ἦτε, ὦσι.

Secundi
- εἴην, εἴης, εἴη, essem,
- εἴητον, εἰήτην,
- εἴημεν, εἴητε, εἴησαν vel εἶεν.

Circunſtantis

Præteriti
- ἦν, ἦς, ἦν, eram.
- ἦτον, ἤτην,
- ἦμεν, ἦτε, ἦσαν.

Futuri minoris
- ἴσθι vel ἔσο, ἔστω, eſto.
- ἔστον, ἔστων,
- ἔστε, ἔστωσαν.

Infinitum

Præſens, εἶναι eſſe.

Participium
- ὤν, οὖσα, ὄν, exiſtens.
- ὄντος, οὔσης, ὄντος.

Formæ mediæ tempus infectum

Præteritum
- ἤμην, ἦσο, ἦτο, eram.
- ἤμεθον, ἦσθον, ἤσθην,
- ἤμεθα, ἦσθε, ἦντο.

Futurum maius

Primum
- ἔσομαι, ἔσῃ, ἔσεται & ἔσται, ero.
- ἐσόμεθον, ἔσεσθον, ἔσεσθον,
- ἐσόμεθα, ἔσεσθε, ἔσονται.

Secundum
- ἐσοίμην, ἔσοιο, ἔσοιτο, ſim.
- ἐσοίμεθον, ἔσοισθον, ἐσοίσθην,
- ἐσοίμεθα, ἔσοισθε, ἔσοιντο.

Infinitum futurum, ἔσεσθαι fore.

Participium
- ἐσόμενος, ἐσομένη, ἐσόμενον,
- ἐσομένου, ἐσομένης, ἐσομένου.

CAP. XXVI.

De ſecunda coniugatione in μι, & quidem de ſecunda primi generis.

SEcunda coniugatio in μι eſt à themate barytono quod pro characteriſtica vocalem diductam habet: & duorum item generum eſt. Secunda primi generis eſt à themate barytono in οω. Exemplum eius ſic eſt:

VERBVM

VERBVM FORMAE ACTIVAE FINItum temporis infecti præsentis

Primarij { δίδωμι, δίδως, δίδωσι, dono.
δίδοτον, δίδοτον,
δίδομεν, δίδοτε, διδοῦσι.

Secundarij

Primi { διδῶ, διδῷς, διδῷ, donem.
διδῶτον, διδῶτον,
διδῶμεν, διδῶτε, διδῶσι.

Secundi { διδοίην, διδοίης, διδοίη, donarem.
διδοίητον, διδοιήτην,
διδοίημεν, διδοίητε, διδοίησαν.

Circunstantis

Præteriti { ἐδίδων, ἐδίδως, ἐδίδω, donabam.
ἐδίδοτον, ἐδιδότην,
ἐδίδομεν, ἐδίδοτε, ἐδίδοσαν.

Hîc pro toto singulari & tertia plurali vsitatiora sunt, ἐδίδουν, ἐδίδους, ἐδίδου & ἐδίδουν.

Futuri minoris { δίδοθι, διδότω, dona.
δίδοτον, διδότων,
δίδοτε, διδότωσαν.

Perfecti præteriti aoristi primarij

Primi, ἔδωκα pro ἔδωσα donaui.

Præteriti aoristi secundi

Primarij { ἔδων, ἔδως, ἔδω, donaui.
ἔδοτον, ἐδότην,
ἔδομεν, ἔδοτε, ἔδοσαν.

Secundarij { δοίην, δοίης, δοίη, donauerim
δοίητον, δοιήτην,
δοίημεν, δοίητε, δοίησαν.

Futuri aoristi secundi

Maioris { δῶ, δῷς, δῷ, donauero.
δῶτον, δῶτον,
δῶμεν. δῶτε, δῶσι.

Minoris { δὸς pro δόθι, δότω, dona.
δότον, δότων,
δότε, δότωσαν.

Infinitum perpetuum temporis infecti

Præsentis, διδόναι donare.

Perfectum præteritum aoristum

Secundum, δοῦναι donasse.

Participium

Infectum præsens { διδοὺς, διδοῦσα, διδὸν, donans.
διδόντος, διδούσης, διδόντος.

Aoristum secūdum { δοὺς, δοῦσα, δὸν qui donauit.
δόντος, δούσης, δόντος.

VERBVM FORMAE PASSIVAE FINITVM

temporis infecti præsentis

Primarij { δίδομαι, δίδοσαι δίδοται, donor.
διδόμεθον, δίδοσθον, δίδοσθον,
διδόμεθα, δίδοσθε, δίδονται.

Secundarij

Primi { διδῶμαι, διδῷ, διδῶται, doner.
διδώμεθον, διδῶσθον, διδῶσθον,
διδώμεθα, διδῶσθε, διδῶνται.

Secundi { διδοίμην, διδοῖο, διδοῖτο, donarer.
διδοίμεθον, διδοῖσθον, διδοίσθην,
διδοίμεθα, διδοῖσθε, διδοῖντο.

Circunstantis

Præteriti { ἐδιδόμην, ἐδίδοσο, ἐδίδοτο, donabar.
ἐδιδόμεθον, ἐδίδοσθον, ἐδιδόσθην,
ἐδιδόμεθα, ἐδίδοσθε, ἐδίδοντο.

Hic pro ἐδίδοσο, ἐδίδου dicitur.

Futuri minoris { δίδοσο, διδόσθω, donare.
δίδοσθον, διδόσθων,
δίδοσθε, διδόσθωσαν.

Perfecti præteriti horistici primarij

Primi, δέδομαι, δέδοσαι, δέδοται, donatus fui.

Secundi { δεδῶμαι, δεδῷ, δεδῶται, donatus fuissem.
δεδώμεθον, δεδῶσθον, δεδῶσθον,
δεδώμεθα, δεδῶσθε, δεδῶνται.

Secundarij

Primi { δεδοίμην, δεδοῖο, δεδοῖτο, donatus fuerim.
δεδοίμεθον, δεδοῖσθον, δεδοίσθην,
δεδοίμεθα, δεδοῖσθε, δεδοῖντο.

Secundi,

Secundi, ἐδεδόμην, ἐδέδοσο, ἐδέδοτο, donatus fueram.

Infinitum temporis infecti

Præsentis, δίδοσθαι donari.

Participium infectum

Præsens, διδόμενος, διδομένη, διδόμενον, qui donauit.

FORMAE MEDIAE PERFECTVM PRAEteritum aoristum secundum.

Primarium { ἐδόμην, ἔδοσο, ἔδοτο, ἐδόμεθον, ἔδοσθον, ἐδόσθην, ἐδόμεθα, ἔδοσθε, ἔδοντο.

Secundarium { δοίμην, δοῖο, δοῖτο, δοίμεθον, δοῖσθον, δοίσθην, δοίμεθα, δοῖσθε, δοῖντο.

Perfectum futurum aoristum secundum

Maius { δῶμαι, δῷ, δῶται, δώμεθον, δῶσθον, δῶσθον, δώμεθα, δῶσθε, δῶνται.

Minus { δόσο, δόσθω, δόσθον, δόσθων, δόσθε, δόσθωσαν.

Infiniti perfectum præteritum aoristum

Secundum, δόσθαι.

Participium, δόμενος, δομένη, δόμενον.

CAP. XXVII.

De secunda coniugatione in μι secundi generis.

SEcunda coniugatio in μι secundi generis est à themate barytono in ύω. Ea suprà cæteras coniugationes in μι, præsentibus secundarijs, & (si thema polysyllabum sit) infecto futuro primo & perfecto aoristo secundo caret. Eius exemplum sic est.

VERBVM FORMAE ACTIVAE FINITVM temporis infecti

Præsentis { ζεύγνυμι, ζεύγνυς, ζεύγνυσι, iungo. ζεύγνυτον, ζεύγνυτον, ζεύγνυμεν, ζεύγνυτε, ζευγνῦσι.

Circunſtantis

Præteriti { ἐζεύγνυον, ἐζεύγνυς, ἐζεύγνυ, iungebam.
ἐζεύγνυτον, ἐζευγνύτην,
ἐζεύγνυμεν, ἐζεύγνυτε, ἐζεύγνυσαν.

Futuri minoris { ζεύγνυθι, pro quo & iunge.
ζεύγνυ, ζευγνύτω,
ζεύγνυτον, ζευγνύτων,
ζεύγνυτε, ζευγνύτωσαν.

Infinitum perpetuum temporis infecti

Præſentis, ζευγνύναι iungere.

Participium

Præſens { ζευγνὺς, ζευγνῦσα, ζευγνὺν, iungens.
ζευγνύντος, ζευγνύσης, ζευγνύντος.

VERBVM FORMÆ PASSIVÆ FINItum temporis infecti

Præſentis { ζεύγνυμαι, ζεύγνυσαι, ζεύγνυται, iungor.
ζευγνύμεθον, ζεύγνυσθον, ζεύγνυσθον,
ζευγνύμεθα, ζεύγνυσθε, ζεύγνυνται.

Circunſtantis

Præteriti { ἐζευγνύμην, ἐζεύγνυσο, ἐζεύγνυτο, iungebar.
ἐζευγνύμεθον, ἐζεύγνυσθον, ἐζευγνύσθην,
ἐζευγνύμεθα, ἐζεύγνυσθε. ἐζεύγνυντο.

Futuri minoris { ζεύγνυσο, ζευγνύσθω, iungere.
ζεύγνυσθον, ζευγνύσθων,
ζεύγνυσθε, ζευγνύσθωσαν.

Infinitum temporis infecti

Præſentis, ζεύγνυσθαι iungi.

Participium

Præſens, ζευγνύμενος, ζευγνυμένη, ζευγνύμενον.

CAP. XXVIII.

De nominibus verbalibus.

ORiuntur à verbis varia nomina præter participia, quæ verbalia vulgò appellantur: & fiunt à ſingularibus perſonis formæ ſecundæ incremento ſublato. Litera etiam præcedens μαι, σαι, ται, ſæpè mutatur.

A prima

A prima sunt in α, η, vel ων, vel ος.

A: vt πεποίημαι feci ποίημα factio: πέπραγμαι egi, πρᾶγμα res, negotium: ἔσπαρμαι seminaui, σπέρμα per figuratiuam præsentis, semen: πέφασμαι, φάσμα visio, verso μ in σ, non φάμμα: εἷμαι indutus sum, εἷμα, τος, vestis, & ἱμάτιον.

Η & ων: μέμνημαι memini, μνήμη memoria: ὁ & ἡ μνήμων, ονος, memor.

ἔγνωσμαι notus sum, γνώμη sententia, expuncto σ.

ἐπέςολα misi, ἐπιςολὴ epistola.

ὀπτῶ video, ὄπωπα vidi, ὀπωπὴ visus.

Ος: ἔψαλμαι cantatus sum, ψαλμός cantus.

Sic λόγος sermo à λέλογα dixi: τόκος partus à τέτοκα peperi.

παρώξυσμαι irritatus sum, παροξυσμὸς irritatio. δέδεμαι vinctus sum, δεσμὸς vinculum: nam penultima vel natura vel positione producitur.

σκαίρω salto, ἔσκαρμαι saltaui, σκαρθμὸς saltatio, interiecto θ.

ὤρχησμαι saltaui, ὀρχηθμὸς saltatio, mutato σ in θ.

A secunda in ια vel ις: ἡτοίμασαι paratus es, ἑτοιμασία promptitudo: δεδοκίμασαι probatus es, δοκιμασία probatio.

Sed inprimis composita cum α, ευ, δυς: πέπεψαι coctus es, ἀπεψία incoctio, εὐπεψία facilitas coquendi, δυσπεψία difficultas coquendi: τέταξαι ordinatus es, ἀταξία confusio, εὐταξία bonus ordo: πέπραξαι factus es, ἀπραξία cessatio, εὐπραξία bona actio, δυσπραξία difficultas in agendo.

Ις: πεποίησαι factus es, ποίησις actio: ὦψαι visus es, ὄψις visio: λέλεξαι dictus es, λέξις dictio.

Quædam retinent augmentum, ἀντιπέπονθα ab ἀντιπάσχω vicissim patior, ἀντιπεπόνθησις reciprocatio: πείθω suadeo, πέποιθα suasi, πεποίθησις confidentia, persuasio.

Pleraq; à secunda persona sunt in α & ις, vt ab ἰσχναίνω attenuo, ἰσχνασία & ἴσχνανσις attenuatio: ὑγραίνω humecto, ὑγρασία sine ν, & ὕγρανσις humectatio: ξηραίνω sicco, ξηρασία & ξήρανσις siccitas: θερμαίνω calefacio, θερμασία & θέρμανσις calor: φλεγμαίνω inflammo, φλεγμασία & φλέγμανσις inflammatio.

A tertia variæ sunt species in α, ς, ρ, ν. εὕω exuro, ἦυσται exustus est, εὕςρα fossa vbi exurebantur setæ mactatarũ suum. πεφλόγισται exustus est, φλογίςρα fossa eadem. διῶπται visus est, διόπτρα instrumentum ad metiendum ex visu. ἤκεςαι

sanauit,

sanauit, ἀκέςρα acus chirurgica.

Σ præcedente η, ι, ο, υ.

Ης. κεκιθαρίσαι Cithara lusum est, κιθαρισὴς Citharista: πεποίηται factum est, ποιητὴς factor: ὕβρισαι conuitiatus est, ὑβρισὴς conuitiator: ηὔληται tibia cantatum est, αὐλητὴς tibicen. poëtice ὑβριςὴρ, αὐλητὴρ, verso σ in ρ,

Ις. ἐςεφάνωται coronatum est, ςεφανωτρὶς coranatrix: ηὔληται, αὐλητρὶς tibicina. Sic κιθαριςρὶς, quæ & κιθαρίςρια.

Ος. in τὸς & τικὸς philosophis frequentia sunt.

In τὸς passiua, ἤκουςαι auditus est, ἀκουςὸς audibilis: ἑώραται visum est, ὁρατὸς visibilis: νενόηται intellectum est, νοητὸς intelligibilis.

In τικὸς actiua: vt ἀκουςικὸς, ποιητικὸς, ὁρατικὸς, νοητικὸς, auditiuus, factiuus, visiuus, intellectiuus.

Sunt autem in ειος. λέλυται solutus est, λυτήριος solutorius: σέσωςαι seruatus est, σωτήριος salutaris, extrito σ.

Υς, Poëtice εἵλκυςαι tractum est, ἑλκυςὺς ars trahendi, ὤρχηςαι saltatum est, ὀρχηςὺς ars saltandi: κεκιθάριςαι lusum est cithara, κιθαριςὺς ars cithara ludendi.

In ρ: vt ηρ, σέσωςαι sine σ, ὁ σωτὴρ σωτῆρος seruator, hinc σώτειρα seruatrix: κεχάρακται signatum est, ὁ χαρακτὴρ signum.

Ωρ. ἤκεςαι curauit, ἀκέςωρ medicus, ἀκέςρια medicatrix: κτάομαι possideo, ὁ κτήτωρ, ορος possessor: πέπαιςαι collusum est, συμπαίςωρ collusor.

In ν substantiua sunt: vt πέπωται potatum est, ποτήριον poculum, ω verso in ο: τεθυμίαται suffitum est, θυμιατήριον acerra: κατώπται spectatum est, κάτοπτρον speculum: δεδίδακται doctus est, δίδακτρον mineruale,

CAP. XXIX,

De voce sine numero & quidem de Aduerbio.

VOx numeri dicta est, vox sine numero est vox quæ nullum numerum adsignificat. In eius Etymologia quidem communes vocis affectiones, vt accentus, species & figura recte considerantur. Sed præterea hîc Etymologicum nihil videri possit. Nam voci alij adiungi, & orationis multiplicis partes coniungere, hæc non vnicam

tam vocem, ſed multarum inter ſe ſtructuram cõſiderant: & abſurdũ ſit Syntaxin pro Etymologica explicatione ſumere, quia Etymologia & Syntaxis ex diametro pugnãt. Argumentum ſanè difficile, & quod multos mouere poſſit: verùm negatio etſi per ſe nihil ponit, non tamen cum definiti genere nihil, ſed aliquid conſtituit: ſic iſtæ proprietates de quibus agitur, etſi per ſe ſyntacticæ, non tamen cum definiti genere ſyntacticæ, ſed etymologicæ ſunt. At enim diſplicent, quia præſtaret ex ipſarum vocum adſignificationibus definitiones haberi, quàm ita ad Syntaxin recurrere. Præſtaret ſanè, ſicut præſtaret etiam definitionem vocis ſine numero affirmatam, quàm negatam haberi. Sed quando id non potes quod vis, velis igitur id quod queas.

Vox ſine numero eſt aduerbium aut coniunctio. Aduerbium eſt vox ſine numero quæ voci alij adiungitur, vt λίαν, πρωΐ, προθύμως. Huc referuntur quæ vulgò præpoſitiones dicuntur: quarum quædam monoſyllabæ ſunt, vt εἰς, ἐν, ἐκ, πρὸ, πρὸς, σὺν: quædam diſſyllabæ, ἀμφὶ, ἀνὰ, ἀντὶ, ἀπὸ, ἐπὶ, ὑπὲρ, ὑπὸ, μετὰ, διὰ, κατὰ, παρὰ, περί, vbi α & ι finales corripiuntur. Item huc referuntur interiectiones, vt ὤμοι, ἰοὺ, φεῦ, βαβαί. Cætera aduerbia generali nomine appellata, ſignificationibus vulgò diſtinguuntur, loci, temporis, quantitatis, qualitatis, ſimilitudinis, demonſtrandi, vocandi, exclamandi & alijs id genus, quæ recenſere artis alienum & infinitum ſit.

CAP. XXX.

De Coniunctione.

Coniunctio eſt vox ſine numero, qua orationis multiplicis partes coniunguntur. Huius doctrina mirandum in modum adoleſcentum iudicia informat: quamobrem omnes etiam atque etiam hortor, vt eam diligenter & attentè conſiderent.

Coniunctio eſt enunciatiua, aut ratiocinatiua. Enuntiatiua eſt coniunctio quæ multiplicis enuntiati partes cõiungit: & eſt congregatiua aut ſegregatiua.

Congregatiua eſt quæ multiplicis enuntiati partes ve-

lut consentaneas congregat: estque copulatiua aut connexiua.

Copulatiua partes ita congregat, vt eas singulas veras esse significet. Sic καὶ & τὲ copulatiuæ sunt.

Connexiua, partes ita congregat, vt consequentem ex antecedentis connexione veram esse significet. Sic ἐὰν, εἰ, εἴπερ, connexiuæ sunt.

Segregatiua est quæ multiplicis enuntiati partes velut dissentaneas segregat: estque discretiua aut disiunctiua,

Discretiua partes sola ratione segregat, & eas singulas veras esse significat. Sic μὲν, δὲ, ἀλλὰ, ὅμως, discretiuæ sunt.

Disiunctiua partes re ipsa segregat, & ex ijs vnicam veram esse significat. Sic ἢ & ἤτοι disiunctiuæ sunt.

Ratiocinatiua est coniunctio quæ ratiocinationis partes coniungit: estque causalis aut conclusiua.

Causalis propositi causam ostendit, vt γὰρ, ὅτι, ἵνα, ὅπως.

Conclusiua propositi conclusionem ostendit, vt ἄν.

SEQVITVR TABVLA PRIOrem Grammaticæ partem, Etymologiam nempe, primo hoc libro explicatam breuiter ac dilucidè oculis subijciens.

RVDIMENTORVM GRÆCORVM LIBER SECVNDVS.

CAP. I.

De Syntaxi eiusq; prima parte.

EXPOSITA est Etymologia suis partibus, Syntaxis iam dicenda est. Syntaxis est secunda pars Grammaticæ quæ vocum structuram interpretatur. Eius partes duæ sunt. Prima in duarum vocum dispositione syllabicas affectiones cõsiderat. Eius regulæ duę sunt. Prima sic est:

Si vocalem duę consonæ in duabus dictionibus sequantur, syllaba prioris consonæ syntactica positione longa est, vt γήθησέν τε gauisusque est, πρῶτόν τε primúmque, βαθὺς πόντος profundus pontus. In his omnibus primarum dictionum vltimæ syllabæ positione syntactica longæ sunt.

Altera regula sic est: Si duæ duarum vocum syllabæ vocalibus diuisæ in vnam contrahantur, contractio syntactica vocalem reijcit. Reiectæ autem vocalis siue simplicis siue duplicis nota sic est' & proprio nomine apostrophus dicitur, vt τοῦτ' ἔχω pro τοῦτο ἔχω, βούλομ' ἐγὼ pro βούλομαι ἐγώ. Copulatiua καὶ propriam contractionem habet.

Ante α & ε contrahitur in ᾳ: καὶ αἰ κᾄν etsi, καὶ ἐκ κᾀκ & ex, καὶ ἐκεῖ κᾀκεῖ & illic, καὶ ἐκεῖνος κᾀκεῖνος & ille, καὶ ἐμοὶ κᾀμοὶ & mihi.

Ante ο contrahitur in ω, καὶ ὁ μάντις χᾠ μάντις & vates: at καὶ ἡ σύριγξ χἠ σύριγξ & fistula.

Sed & absque apostropho reijcitur vocalis, vt in his ὦταν pro ὦ ἔταν, ἐγῷδα pro ἐγὼ οἶδα. Verùm ne ipsi ridiculæ cõtra-

ctionis

ctionis autores habeamur, bonorum autorum exempla hîc inprimis ſequenda ſunt. Ridetur enim illud Epicharmi, ὁ Ζεύς μ' ἐκάλεσε Πέλοπί γ' ἔρανον ἱστιῶν, Iupiter me vocauit Pelopi quidem conuiuium celebrans: tanquam γέρανον gruem dixiſſet: ἔρανος autem conuiuium eſt.

Contractioni opponitur adiectio literæ ν, quæ litera pluralibus datiuis perſoniſque in ι vocalem in eadem clauſula antecedentibus adijcitur, vt λέουσιν ἐκείνοις pro λέουσι ἐκείνοις leonibus illis, τύπτουσιν αὐτὸν pro τύπτουσι αὐτὸν verberant illum.

Cap. II.

De ſecunda parte Syntaxeos & quidem de conuenientia vocum numeri.

Secunda pars Syntaxeos vocum inter ſe proprietates conſiderat: idque in conuenientia & rectione. Conuenientia eſt qua voces inter ſe quaſi ſociæ conueniunt: eſtque vocis numeri aut ſine numero. Conuenientia vocis numeri eſt quando nomen cum alia voce numeri communibus proprietatibus conuenit. Ea eſt nominis cum nomine aut cum verbo finito.

Conuenientia nominis cum nomine eſt in numero, caſu & articulo. Demoſth. de corona: βασιλεὺς Μακεδόνων Φίλιππος, Rex Macedonum Philippus. Ariſtophan. ἐκεῖνος αὐτὸς ille ipſe. Demoſthen. Olynth. 2. τὴν παρὰ τῶν θεῶν εὔνοιαν φανερὰν γεγενημένην, Deorum beneuolentiam manifeſtam factam. Hîc βασιλεὺς Φίλιππος, ἐκεῖνος αὐτὸς, & τὴν εὔνοιαν φανερὰν γεγενημένην in numero, genere, & caſu conueniunt.

Propria duo ſingularia modò duali, modò plurali conueniunt. Arrian. lib. 5. Μεγασθένης τε καὶ Ἐρατοσθένης δοκίμω ἄνδρε, Megaſthenes & Eratoſthenes duo probati viri. Sed & Demoſthen. Olynth. I. Ἱέραξ καὶ Στρατοκλῆς κελεύοντες ὑμᾶς ἐκπλεῖν, Hierax & Stratocles iubentes vos enauigare. Qua Syntaxi Ariſtoteles dixit, κατηγορικῶν μὲν ὄντων ἀμφοῖν, affirmatiua cùm ambo ſint.

Conuenientia nominis cum verbo finito eſt in numero & perſona. Hîc enim ἐγὼ, νὼ, & ἡμεῖς primæ perſonæ: σὺ,

σφῶ, &c

σφῶ, & ὑμεῖς secundæ: nominatiui reliquorum nominum tertiæ personæ habentur. Sic ἐγὼ γράφω, νὼ γραφόμεθον, ἡμεῖς γράφομεν, σὺ γράφεις, σφῶ γράφετον, ὑμεῖς γράφετε, ἐκεῖνος γράφει, ἐκείνω γράφετον, ἐκεῖνοι γράφουσι in numero & persona conueniunt. Dicitur & νὼ γράφομεν nos duo scribimus, item Ἱέραξ καὶ Στρατοκλῆς παρῆσαν, Hierax & Stratocles aderant.

Atticè neutrum plurale verbo singulari conuenit: ἑνὸς ἀτόπου δοθέντος τὰ ἄλλα συμβαίνει, vno absurdo dato alia contingunt.

CAP. III.

De conuenientia vocis sine numero, & quidem de conuenientia Aduerbij.

CONuenientia vocis sine numero est quando vox sine numero cum alia voce quasi socia conuenit: ea est Aduerbij aut Coniunctionis. Conuenientia Aduerbij præcipua est modò cum nomine, modò cum altero aduerbio. Conuenientia cum nomine præcipua, est cum articulo & cum auctæ significationis adiectiuo. Cum articulo, vt ὁ χθὲς hesternus, ὁ πλησίον vicinus, ὁ πέλας propinquus, vbi notabis aduerbium per nomen adiectiuum explicari. Item ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς cœlestis, οἱ μεθ' ἡμᾶς posteri, οἱ πρὸ ἡμῶν maiores: sed in huiusmodi, participium verbi substantiui commodius intelligetur: quasi locutio plena sit: ὁ ὢν ἐν τοῖς οὐρανοῖς, οἱ ἐσόμενοι μεθ' ἡμᾶς, οἱ ὑπάρξαντες πρὸ ἡμῶν.

Conuenientia aduerbij cum auctæ significationis adiectiuo est primò cum secundo comparatiuo, deinde cum superlatiuo.

Cum secundo comparatiuo conuenit ἢ quàm: προσαγωγότερον τῇ ἀκροάσει ἢ ἀληθέστερον, auditui accōmodatius quàm verius: ἐνθυμήματα ποιητικώτερα ἢ ἀληθινώτερα, Enthymemata fictiora quàm veriora: quæ conuenientia in aduerbijs quoque comparatiuis locum habet, ἐποίησα ταχύτερα ἢ σοφώτερα, feci citius quàm prudentius. Sæpe enim nomina neutra pro aduerbijs sumuntur. Sic dicitur, ἀνάλογόν ἐστιν ἐν τέτταρσιν ἐλαχίστοις, pro ἐλαχίστως, proportionale est in quatuor minimis, pro minimum.

Cum superlatiuo conuenit ὡς: ὡς βέλτιστα παραδείγματα quàm optima exempla. Item aduerbia ta ὅσῳ, τόσῳ, πολλῷ. ὅσῳ κράτιστον κτημάτων ἡ εὐβουλία, τόσῳ μέγιστον κακῶν ἡ ἀβουλία, quanto optima prudentia, tanto pessima imprudentia: πολλῷ σοφώτατος multo sapientissimus. quæ conuenientia in aduerbijs quoque superlatiuis locum habet: πολλῷ μάλιστα multò maximè, πολὺ ἥκιστα multò minimè, ὡς μετριώτατα quàm modestissimè, ὅσον πλεῖστον & ὅτι πλεῖστα quàm plurimum. Item ὡς ὅτι τάχιστα quàm celerrimè, ὡς ὅτι μαλακώτατα quàm mollissimè.

Aduerbij cum altero aduerbio conuenientia præcipua relatiuorum est, vt ὥσπερ οὕτω quemadmodum ita, μᾶλλον ἢ magis quàm, πότε τότε cùm tum, τηνικαῦτα ἡνίκα tandiu quandiu, τέως ἕως tandiu donec. Sic πῦ, ποῖ, πόθεν & πῆ suam quandam relationem habent.

Πῦ, id est vbi, quærit de habitudine in loco. πῦ ἐστι vbi est? cui respondent ἔνθα, ὅπη, ὅπου, hîc, illic, isthic: ὅπου σὺ ἦσθα vbi tu fuisti. Item, τῇδε, ἐνθάδε, ἐνταῦθα, hîc, illic, isthic: αὐτόθι, αὐτοῦ, isthic, ἐκεῖ illic, ἑτέρωθι in altero loco, ἄλλοθι alibi, πανταχοῦ vbique, ἀμφοτέρωθι vtrobique, ἐντὸς καὶ ἔνδον intus, ἔξω & interdum ἐκτὸς foris, ἄνω supra, κάτω infra, οἴκοι domi, ἀγρόθι in agro, Ἀθήνησι Athenis, θύραθι pro foribus.

Πόθεν vnde, quærit de loco. πόθεν ἔρχῃ; vnde venis? cui respondent hæc, ὅθεν σὺ vnde tu, ἐντεῦθεν hinc, ἐνθένδε hinc vel isthinc, αὐτόθεν isthinc, ἐκεῖθεν illinc, ἄλλοθεν aliunde, πανταχόθεν vndique, ἀμφοτέρωθεν, ἑκατέρωθεν vtrinque, ἑτέρωθεν altrinsecus, ἔσωθεν ab interiori loco, ἔξωθεν ab exteriori, ἄνωθεν supernè, κάτωθεν infernè, οἴκοθεν domo, ἀγρόθεν ex agro, Ἀθήνηθεν Athenis, θύραθεν foris.

Ποῖ quo, quærit de motu ad locum. ποῖ πορεύῃ; quo pergis? cui respondent: ὅποι σὺ quo tu. ἐνθάδε ἐνταῦθα huc vel isthuc, δεῦρο, ὧδε huc, ἐκεῖσε illuc, πανταχόσε ad omnem locum, ἄλλοσε aliorsum, ἀμφοτέρωσε versus alteram partem, εἴσω intro. ἐκτὸς foras, ἄνω sursum, κάτω deorsum, οἴκαδε domum, ἀγρόσε ad agrum, Ἀθήναζε Athenas, θύραζε foras.

Quarta loci differentia πῆ qua, ferè præpositione explicatur, διὰ τοῦ ἀγροῦ per agrum.

Quorum tamen quædam alicubi ad plus quàm vnam habitudi-

habitudinem vſurpantur, vt εἴσω intrò & intus, ἄνω ſupra & ſurſum, κάτω infra & deorſum, ἔξω foris & foras, πόῤῥω longinquè & in longinquum locum, ἐνθάδε hic, iſthic, illic, & huc, iſthuc, illuc.

CAP. IIII.

De conuenientia Coniunctionis.

COniunctionis conuenientia ſpectatur in ordine ſimplici, qui eſt ſolius anteceſsionis vel conſequutionis: vel duplici, qui eſt vtriuſque.

Quædam enim coniunctiones antecedunt tantum, vt ἤ, ἤτοι, ἵνα, &c.

Quædam ſequuntur tantum, vt τὲ, μὲν, γὲ, δὲ, γὰρ, ἂν, &c.

Quædam vtriuſq; ordinis ſunt, id eſt modò antecedere, modò ſequi in principio clauſulæ poſſunt: vt ἐάν, ἐπειδὴ, ἄρα, &c.

Non deſunt tamen qui putent huiuſmodi proprietates ad Etymologiam pertinere, quia eæ cum definiti genere, hoceſt cum coniunctione collocatæ, ſingularum coniunctionum proprietates explicant: non ſecus atq; illæ (voci alij adiungi, & partes multiplicis orationis coniungere) cū voce ſine numero collocatæ, etymologicæ non ſyntacticæ ſunt, vt diximus.

Numerale adiectiuum differentiam Latinam nō ſeruat intercedente coniunctione καὶ. Demoſthenes dicit quidem δύο καὶ τριάκοντα duo & triginta: item, ἑκατὸν καὶ εἴκοσι centum & viginti: & χίλια καὶ διακόσια mille & ducenta. At contrà etiam idem dicit, τοὺς διακοσίους καὶ χιλίους ducentes & mille. Item Latinis illud diſsimile, idem, μίαν ἑξήκοντα vnam ſexaginta, idem, πέντε ἑξήκοντα quinque ſexaginta.

CAP. V.

De rectione & quidem nominis.

COnuenientiam vocum rectio ſequitur, quæ eſt quando vox vocem certo flexionis fine quaſi magiſtra regit. Rectio eſt vocis numeri aut aduerbij. Rectio vocis numeri primò eſt nominis, deinde verbi. Rectio nominis eſt ſubſtantiui aut adiectiui.

Substantiuum genitiuum tantum regere potest. μέρος χώρας pars loci. ὁ δῆμος τῶν Ἀθηναίων populus Atheniensis. ὁ πατὴρ ἡμῶν pater noster. υἷες Ἀχαίων filij Achiuorum: sed substantiui υἱὸς ellipsis frequentissima est. Νηλεὺς ὁ Κόδρου Neleus Codri, supple υἱὸς filius. Sic Πτολεμαῖος ὁ Λάγου Ptolemæos Lagi: Περικλῆς ὁ Ξανθίππου Pericles Xantippi, supple filius.

Adiectiuum regit nomen aut verbum infinitum. Adiectiuum regens nomen est quantitatis aut qualitatis. Adiectiuum quantitatis regit genitiuum quemlibet aut pluralem tantum: regens illîc comparatiuum, hîc superlatiuum aut partitiuum est.

Comparatiuum. μείζων σοῦ maior te, μείζων ἀμφοῖν maior ambobus, μείζων ἐκείνων maior illis.

Superlatiuum. ὁ ἰσχυρότατος τῶν ἁπάντων fortissimus omnium. ὁ μέγιστος τῶν νόσων maximus morborum.

Partitiuum. τὰ καλὰ τῶν ζώων quæ inter animalia pulchra sunt. οἱ σπουδαῖοι τῶν γονέων qui inter parentes probi sunt. Sed hîc genitiuus sæpe in casum partitiui mutatur, οἱ ἄνθρωποι οἱ μὲν ἀγαθοὶ, οἱ δὲ πονηροὶ, pro τῶν ἀνθρώπων, hominum alij probi, alij mali. Sic τοῦτο φίλους τοὺς μὲν ἀπέκτεινε, τοὺς δὲ πένητας ἀπέδειξε pro τῶν φίλων hoc amicorum alios interfecit, alios pauperes demonstrauit.

Adiectiuum qualitatis aliud genitiuum, aliud datiuum regit. Genitiuum, vt τιμῆς ἔμμοροί εἰσι καὶ αἰδοῦς honoris participes sunt & venerationis. αἰὼν ἄγευστος κακῶν, vita illibata malis. χώρα ἐρήμη τῶν ἀνθρώπων ἐρήμη καὶ τῶν ἀγαθῶν vacua hominum regio, vacua quoque bonorum est. ἄξιος πολλοῦ dignus multo. ἔμπειρος τοῦ χωρίου peritus loci.

Datiuum. οἱ παῖδες ὅμοιοι πατρὶ filij similes patri. πάντα τοῖς θεοῖς ὕποχα omnia Dijs subiecta. παρθένοισι καλὸν virginibus honestum. ὑπεύθυνος τῇ παρὰ τῶν θεῶν τιμωρίᾳ obnoxius diuino supplicio. ῥᾴδιόν μοι facile mihi. χαλεπόν σοι difficile tibi. ἐκείνοις βαρὺ illis graue.

Adiectiuum quod verbum infinitum regit, qualitatis etiam est. ἀργαλέος δαμῆναι difficilis domari. ἱκανὸς σώζειν καὶ ἀπολλύειν potens seruare & perdere.

CAP. VI.

De rectione verbi & quidem de primaria qua nomen à verbo regitur.

RECtio verbi est verbi finiti aut infiniti. Verbum finitum regit nomen aut verbum infinitum. Verbum finitum regit nomen rectione primaria aut secundaria. Rectio primaria est quæ in verbo tanquam præcipua spectatur. Eius regulæ duæ sunt.

Prima sic est: Verbum actiuum & quod actiui significationem habet, accusatiuum regit. τοὺς γονεῖς τίμα parentes cole. τὰς ἡδονὰς θήρευε τὰς μετὰ δόξης voluptates venare coniunctas cum gloria. ἀναβαίνω τὸ ὄρος ascendo montem. ὁδὸν πορεύομαι viam eo. τὸν μὲν θεὸν φοβοῦ, τοὺς δὲ φίλους αἰσχύνου, Deum quidem metue, amicos autem reuerere.

Eleganter tamen hæc rectio mutatur quando relatiuum ponitur in casu antecedentis. χρῶμαι οἷς ἔχω pro ἐκείνοις ἃ ἔχω vtor ijs quæ habeo.

Præterea communiter verba sensus, excepto visu, item studij, memoriæ, dominatus & participationis, etsi actiuam significationem habent, non tamen accusatiuum sed genitiuum regunt.

Sensus εἴ τις αἰσθάνεται ψόφου si quis sonum sentiret. ἀκούω ἐγώ γε τινῶν λεγόντων audio ego quidem quosdam dicētes. ὀσφραίνεται τοῦ ψυχροῦ olfacit frigus. ἐφήψατο τῆς κεφαλῆς attigit caput.

Studij. ἱμείροι δ' ὁ πόνων, ἔροιτο δὲ θαλάσσης & cupiat labores, & amet mare. σοῦ δὲ οὐ φροντιῶ te verò non curabo. Sic πάντων ἐπιμελῶ, ὀλιγωρῶ omnia curo, negligo. Sic αἱροῦμαι τοῦ κρείττονος eligo melius.

Memoriæ. μέμνησο τῆς κοινῆς τύχης memineris communis fortunæ οὔποτε λήσομαι αὐτῶν nunquam obliuiscar eorum.

Dominatus. τῶν οἰκετῶν ἄρχομαι famulis præsum. ἡδονῆς κρατῶ voluptati impero.

Participationis. ὄναο αὐτῶν fruere ijs. εὐσεβείας ἔχου pietatem amplexare. ἀπόλαυε τῶν πλούτων fruere diuitijs.

In quibus omnibus si accusatiuus pro genitiuo dicatur, Atticismus erit.

Secunda primariæ rectionis regula sic est: Verbum passiuum & quod passiui significationem habet, post se genitiuum regit, νικώμεθα τῶν ἐχθρῶν ab inimicis vincimur. Item, αἱ δὲ λήκυθοι μύρου γέμουσι ampullæ autem vnguento explentur. οἱ εὐδαίμονες τῶν ἀθλίων διαφέρουσι, beati à miseris differunt: sed passiui rectio absq; præpositione ὑπὸ rara est. Sine præpositione autem datiuus etiam genitiui loco interdum regitur. Demosth. βαδιοῦμαι δὲ ἐπ' αὐτὰ τὰ πεπραγμένα μοι pergam verò ad ea quæ mihi gesta sunt, id est à me.

CAP. VII.

De secundaria rectione qua nomen à verbo regitur.

SEcundaria rectio est quæ in verbo, tanquam primariæ rectioni adiuncta consideratur: ea regit genitiuum, itemq; datiuum aut accusatiuum. Genitiuus est iudicij, itemq; pretij aut priuationis.

Iudicij. τὸν μὲν νεκρὸν κρίνεις προδοσίας, mortuum quidem accusas proditionis. Dicitur κατηγορῶ σου θανάτου & σοῦ θάνατον, accuso te mortis, & tui mortem.

Pretij. πεπράσκει με πέντε καὶ εἴκοσι ἀττικῶν vendit me quinque & viginti atticis. οἱ θεοὶ ἅπαντα τῶν πόνων πωλοῦσι Dij omnia laboribus vendunt.

Priuationis. ἀποστερῶ σε τῶν χρημάτων & τὰ χρήματα atticè, priuo te pecunijs. Dicitur ἀφαιροῦμαί σε τοῦδε, & ἀφαιροῦμαί σου τόδε priuo te hac re. & hanc rem abs te aufero.

Datiuus secundarius acquirentis est. οὐ βαρβάροις ταῦτα γράφομεν non barbaris hæc scribimus. δίδωμι τὸν ὅρκον τῷ πονηρῷ do iusiurandum improbo. Dicitur δωροῦμαί σοι χρήματα & σὲ χρήμασι dono tibi pecunias & te pecunijs. Hac rectione dicitur τίνι ὁμοιώσομεν τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ; & τί ὁμοιώσομεν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ; cui assimilabimus regnum Dei? & quid assimilabimus regno Dei?

Sed multa verba datiuum tantum germana quadam natura regunt, vt βοηθῶ auxilior, χρῶμαι vtor πείθομαι obsequor, ἐγγίζω appropinquo, ἕπομαι sequor, μάχομαι pugno,

Accusa-

Accuſatiuus ſecundarius, vt cæteri caſus ſecundarij, in paſsiuo idẽ manet: quod eò pertinet, vt intelligamus quomodo in verbo actiuo rectio primaria à ſecundaria diſtingui poſsit. Cæterùm accuſatiui ſecundarij exempla ſunt in verbis.

Primò docendi. διδάσκω τὰ βέλτιστα ὑμᾶς doceo vos optima. διδάσκεσθε τὰ βέλτιστα ὑπ' ἐμοῦ docemini à me optima.

Secundò faciendi. οἷά με ποιεῖς quibus me afficis, οἷα ὑπὸ σοῦ ποιοῦμαι quibus à te afficior.

Tertiò petendi. καὶ τὰ τέλη τοὺς παραπλέοντας ἐξέλεγον & tributa à præternauigantibus exigebant, καὶ οἱ παραπλέοντες τὰ τέλη ὑπ' ἐκείνων ἐξελέγοντο & præternauigantes ab ijs tributa exigebantur.

Quartò induendi. ἐνέδυσαν αὐτὸν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ induerũt eum veſtimenta eius. ἐνεδύσατο ὑπ' ἐκείνων τὰ ἱμάτια αὐτοῦ induebatur ab illis veſtimenta ſua.

Quintò celandi. ὁ Διογείτων τὴν μὲν θυγατέρα ἔκρυπτε τὸν θάνατον τοῦ ἀνδρὸς, Diogito filiam quidem celabat mortem viri. ἡ μὲν θυγατὴρ ὑπὸ Διογείτονος τὸν θάνατον τοῦ ἀνδρὸς ἐκρύπτετο filia quidem à Diogitone mortem viri celabratur.

CAP. VIII.

De rectione verbi finiti infinitum regentis.

FInita deliberatiua infinitum regunt: βούλεται πίνειν, vult bibere: ᾤετο δεῖν, ratus eſt oportere.

Hoc modo plurima verba infinitum regunt: vt εἴθω conſueſco φιλέω ſoleo, ὑπισχνοῦμαι polliceor, ἐλπίζω ſpero, ἀκούω audio, δοκῶ videor, ὀμνύω iuro, φημὶ dico, μέλλω debeo & futurus ſum præcipuè infinito iungitur. Halicarn. ὅτε ἔμελλον ἐπιχειρεῖν τῇ γραφῇ, quando eram aggreſſus hiſtoriam. Sed illud diſsimilius cum indicatur cauſa, ἔγραψά σοι ἐλθεῖν πρὸς ἐμὲ, ſcripſi tibi venire ad me: id eſt vt ad me venires.

Verba item motus infinitiuum regunt: οὐκ ἦλθον καταλῦσαι, ἀλλὰ πληρῶσαι, non veni ſoluere, ſed implere. Sed Atticè participium vice infiniti eleganter ponitur: εὑρέθη ἐν γαστρὶ ἔχουσα, pro ἔχειν, inuenta eſt habere in vtero. σύνοιδα ἐμαυτῷ ἀδικοῦντι, pro ἀδικεῖν, mihi ipſi conſcius ſum me eſſe iniuriũ.

οὐ συνίεσαν μάτην πονοῦντας, pro πονεῖν, non intellexerunt se frustra laborare.

CAP. IX.

De rectione verbi infiniti & participij.

VErbum infinitum si ante se regit casum, regit accusatiuum. Πρέπει τοὺς παῖδας, ὥσπερ τῆς οὐσίας, οὕτω καὶ τῆς φιλίας τῆς πατρικῆς κληρονομεῖν, conuenit filios, vt hæreditatis, sic & amicitiæ paternæ hæredes fieri. ἐπισκεπτέον οὖν τὰ μὲν αὐτὸν, τὰ δὲ τὴν γυναῖκα, considerandum igitur alia quidem ipsum, alia autem vxorem: vbi αὐτὸν & τὴν γυναῖκα accusatiui antecedentes sunt.

Si infinitum & verbum præcedens ad eandem personam pertinent, accusatiuus antecedens eleganter reticetur: ἔφη ποιήσειν, dixit facturum.

Nomina participia suorum verborum rectionem retinent: κατακόπτων ἑαυτὸν λίθοις, concidens seipsum lapidibus. ἐπάρας οὖν τοὺς ὀφθαλμοὺς sublatis igitur oculis.

CAP. X.

De rectione verbi substantiui.

VErbi substantiui rectio valdè anomala est: ideoque huc eam distuli.

Verbum substantiuum & omne vim eius habens regit post se nominatiuum pro eodem sumptum. ἐκεῖνος ἦν ὁ λύχνος, ille erat lucerna. ἐὰν ἱππεὺς γένωμαι, si eques fiam. Κωκυτοὶ γὰρ καὶ πυριφλεγέθοντες κέκληνται, Cocyti enim etiam pyriphlegethontes appellati sunt.

εἰμὶ pro pertineo genitiuum regit. ἐσμὲν τῆς πίστεως, sumus fidei. τούτου τοῦ τρόπου πῶς εἰμὶ ἀεί; quomodo sum horum morum semper?

εἰμὶ pro habeo datiuũ regit. οὐκ ἦν βουλομένῳ μοι ταῦτα, hæc non placebant mihi. ᾧ μὴ ἀχθομένῳ εἴη ταῦτα, cui non inuito hæc essent.

ἔξεστι pro licet verbum infinitum regit. δανείσασθαι οὐδαμόθεν ἔξεστιν, mutuum accipere nullibi est. ἔξεστι πλουσίοις ἡμῖν εἶναι,

licet nobis esse diuitibus.

Infinitum εἶναι ante & post se eundem casum habet.

Itaque regit post se modò nominatiuum, Μαύσωλος φάσκων εἶναι φίλος Ῥοδίων, Mausolus dicens esse amicus Rhodiorum. Modò genitiuum, ᾐσθόμην αὐτῶν διὰ τὴν ποίησιν οἰομένων καὶ τ' ἄλλα σοφωτάτων εἶναι ἀνθρώπων, sensi ipsos putare propter poesin & alia se sapientissimos esse. Modò datiuum, οὐδὲν ἄλλο ἔργον καταλείπεται βασιλεῖ, ἢ ἱερεῖ μὲν τὰ πρὸς τοὺς θεοὺς εἶναι, στρατηγῷ δὲ τὰ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους, nullum aliud munus relinquitur regi, quàm esse sacerdoti quod ad Deos, esse imperatori quod ad homines attinet. Modò accusatiuum, ὃν ἐγὼ σχεδὸν οὐκ ἂν αἰσχυνοίμην εἰπεῖν δικαιότατον εἶναι τῶν τότε, quem ego ferè non vererer eorum qui tunc erant iustissimum fuisse dicere.

CAP. XI.

De rectione Aduerbij.

HActenus rectio fuit vocis numeri: Rectio Aduerbij sequitur, quæ circa nominum casus tota versatur, idque variè.

Aduerbium si à nomine deriuatum sit, primitiui sui casum retinet. ἀξίως τῆς πόλεως, congruenter ciuitati. ὁμοίως τοῖς παισὶν ἐπαίδευσε, similiter liberis instituit. Si à nomine non deriuetur, id generali nomine aduerbium aut speciali interiectio vel præpositio dicitur.

Aduerbium est cõgregandi aut iurandi aut aliud quoduis.

Aduerbium congregandi datiuum regit: ἅμα τῷ λέγειν, simul atque dictum. ὁμοῦ τοῖς ἄλλοις, vnà cum alijs.

Aduerbium iurandi accusatiuum regit. νὴ τὴν Δήμητρα, per Cererem: οὐ μὰ Δία non per Iouem.

Cætera aduerbia, si casum regunt, genitiuum regunt. μεταξὺ λόγων, inter sermones. ἄχρι κόρου vsque ad satietatem.

CAP. XII.

De Interiectionibus.

INteriectionum quæ Latinis appellantur, sua etiam rectio est, sed varia. οἴ ἐγὼ μελέα, hei ego misera. ὦ λόγος, ὦ φρένες, ὦ σύνεσις, ὦ ἐπιχειρήματα, ὦ ἁρμονία, ὦ συνθήκη, ô sermo, ô mentes, ô prudentia, ô epicheremata, ô concinnitas, ô concordia.

Cum genitiuo.

Αἴ, φεῦ, ὤ, οἴ, ἰώ, βαβαί. Phauorin. αἴ, αἴ τῶν νεογενῶν μου παιδίων heu, heu recens natos meos liberos. Soph. φεῦ τοῦ θανόντος, heu mortuum. Aristophanes, ὤ μοι σοφίας, ô sapientiam: ὤ μοι μανίας τῆς σῆς, ô insaniam tuam. Lucian. οἴ μοι τῶν κτημάτων, οἴ μοι τῶν ἀγρῶν, heu possessiones, heu agros. Suidas. ἰώ, ἰώ τραυμάτων ἐπωδύνων, ô, ô vulnera laboriosa. Phauorin. ὢ τῆς ἐμῆς ἀθλιότητος, ô meam ærumnam. Idem, βαβαὶ τῆς εὐδαιμονίας, papæ quæ est hæc felicitas?

Cum Datiuo.

ἰώ, οἴ, ὤ, αἴ. Sophocles, ἰώ μοι, μοί, hei mihi, mihi: vel hei mihi misero. Aristophanes, οἴ μοι περιείλημμαι μόνος, οἴ μοι μάλ' αὖθις, hei mihi obuolutus sum solus, hei mihi valde rursus. Phauor. ὤ μοι τῷ δειλῷ hei mihi misero. Idem αἴ αἴ μοι τῶν ἀγρῶν, heu, heu me, agros.

Cum Vocatiuo.

ἰοὺ, ἰοὺ, ὦ Ζεῦ βασιλεῦ, ahu, ahu, ô Iupiter rex: ἆ μὴ λέγε ὦ πονηρέ, ah ne dicas, ô improbe.

Sine casu.

Plerunque sine casu sunt. Sophocles, φεῦ, φεῦ φρονεῖν, papæ, papæ sapere. Aristoph. φεῦ εἴθ' ὤφελ' ὁ προμνήστριά ἀπολέσθαι κακῶς: Eheu, vtinam auspex nuptiarum perijsset malè. Idem ἰὼ ἰὼ τέκνον, ohe, ohe fili. Gregor. ὦ πῶς ἀδακρυτὶ τὴν τούτων ἐνέγκω μνήμην; ô quomodo sine lachrymis horum referam memoriam? Idem. ὦ τίς Ἱερεμίας ὀδύρεται τὴν ἡμετέραν σύγχυσιν; ô quis Ieremias deplorat nostram confusionem?

CAP. XIII.

De Præpositionibus.

PRæpositionum aliæ casum vnicum, aliæ varium regunt.

Quæ vnicum regunt, eæ genitiuum, datiuum, aut accusatiuum tantùm regunt.

Genitiuum tantùm regunt ἐκ vel ἐξ, ἀντὶ, ἀπὸ & πρό. ἐκ πόλεως, è ciuitate. ἐξ αὐλῆς, ex aula. ἀντὶ τῶν ἡδέων, pro iucundis. ἀπὸ δείπνου, à cœna. πρὸ θυρῶν, pro foribus.

Datiuum tantùm regunt ἐν & σὺν. ἐν οὐρανῷ, in cœlo. σὺν λόγῳ, cum ratione.

Accusatiuum tantùm regunt εἰς vel ἐς & ἀνά. εἰς ἀγορὰν, ad forum. ἐς δέσποιναν, ad dominam. ἀνὰ χεῖρα, ad manum.

Præpositiones quæ varium casum regunt, aut genitiuum & accusatiuum tantùm, aut præter hos datiuum etiam regunt.

Genitiuum & accusatiuum tantùm regunt ὑπὲρ, μετὰ, διὰ κατὰ, & περὶ. ὑπὲρ ἡμῶν, pro nobis: ὑπὲρ ἡμᾶς, supra nos. μεθ' ἡμῶν, nobiscum: μεθ' ἡμᾶς, post nos. δι' ἀγορᾶς, per forum: διὰ σε, propter te. κατὰ τοῦ κυρίου, aduersus dominum: καθ' ἡμᾶς, secundum nos. περὶ τούτων, de his: περὶ τὸ ὄρος, circa montem.

Præter genitiuum & accusatiuum, datiuum etiam regunt, ἀμφὶ, ἐπὶ, ὑπὸ, παρὰ & πρός. ἀμφὶ ταύτης τῆς πόλεως, circa hanc vrbem: ἀμφὶ μὲν μάχῃ, de bello quidem: ἀμφὶ τὰ πεντήκοντα ἔτη, circiter annos quinquaginta ἐπὶ πολλῶν, è multis: ἐπὶ λόγοις, in sermonibus: ἐπὶ τὴν πόλιν, ad ciuitatem. ὑπὸ τῆς στέγης, sub tecto: ὑπὸ γῇ, sub terra: ὑπὸ τὸν νόμον, sub lege. παρὰ θεοῦ, à Deo: παρ' ἔμοιγε, apud me quidem: παρὰ σε, ad te. πρὸς ἀνδρὸς εὐγενοῦς, pro viro generoso: πρὸς τούτοις, ad hæc: πρὸς κέντρα λακτίζειν, contra stimulos calcitrare.

CAP. XIIII.

De absoluta rectione.

SAnè aduerbium à quo nomen certo casu regitur, sæpe deest: vnde rectio absoluta dicitur, vt in nominibus causæ & mensuræ. Causa ponitur sæpius in genitiuo. τούτου

διὰ τῆς τέχνης αὐτὸν ἐπαινέσαντες, tunc igitur eum ob artē laudatum: hîc deest ἕνεκα. νόμισμα χρυσοῦ καὶ ἀργύρου κοψάμενον, numisma ex auro & argento cusum: hîc deest ἐκ.

Rarius in datiuo. πορεύου ἀγαθῇ τύχῃ, abi cum bona fortuna: hîc deest σὺν. οὐδὲ τῷ γραφῆς ἀποφυγεῖν, neque in horum omissione, neque in iudicij euasione glorior: hîc deest ἐν.

Mensura loci quidem in accusatiuo ponitur. ἀπέχει δὲ ἡ Πλαταιὰ τῶν Θηβῶν σταδίους ἑβδομήκοντα, distat autem Platæa à Thebis stadia septuaginta: hîc deest κατὰ.

At mensura temporis distinguitur ex quæstionibus ἕως & πότε quandiu & quando. Si quæstio fiat per quandiu, casus temporis ponitur in accusatiuo. οἱ χρηστοὶ πρέσβεις οὗτοι καθῆντο ἐν Μακεδονίᾳ τρεῖς ὅλους μῆνας, isti boni legati sederunt in Macedonia tres totos menses: hîc deest κατὰ.

Si quæstio fiat per quando, casus temporis ponitur in genitiuo aut datiuo. αἱ κοιλίαι χειμῶνος καὶ ἦρος θερμόταται φύσει, ventres hyeme & vere calidissimi natura: hîc deest μετὰ. τῇ αὐτῇ δὲ ἡμέρᾳ αὐτοῖς συνέβη, eadem autem die ipsis euenit: hîc deest ἐν.

Habes discipule Rudimenta è P. Rami Grammaticis præcipuè collecta, ipsis Grammaticis longè imparia. In iis enim non modò Græcorum anomalias & recepta idiomata, sed omnia etiam quæ ad rem Grammaticam pertinent, multò copiosius & melius explicata habes. Quare vbi hos riuulos peruideris, fontes quoq; illos tibi adeundos esse censeo.

FINIS.

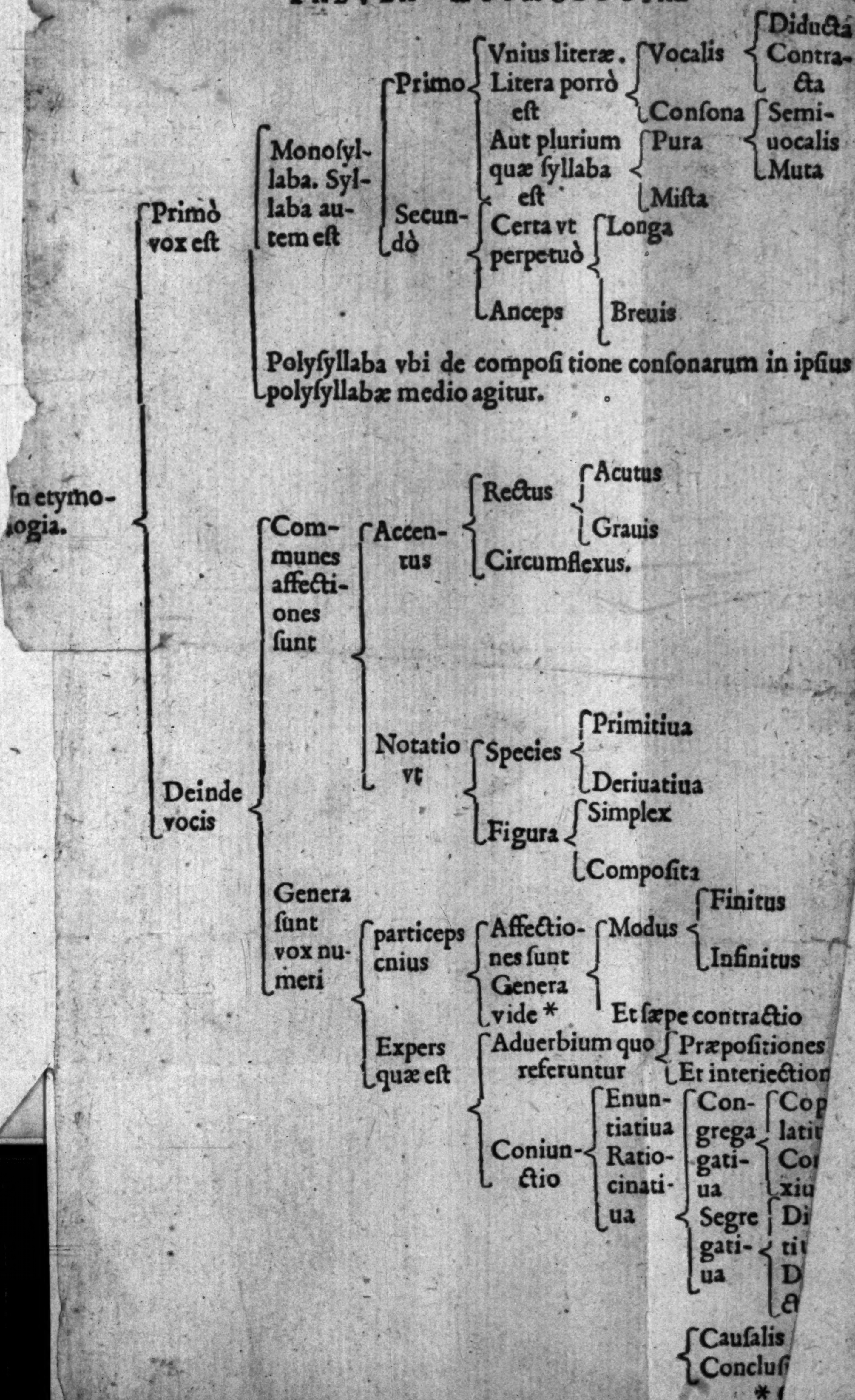

* Genera vocis numeri participis, sunt

- Nomē cuius flexio quæ declinatio dicitur
  - Fit cum
    - Casu qui est quintuplex
    - Et articulo qui est
      - Simplex
        - Natur. { M. / F.
        - Fictus
      - Multiplex
        - Cōmunis
        - Omnis
      - } Hinc nomen dicitur { Substan… / Adiectiu…
  - Estque
    - Parisyllaba
      - Prima { Masculina / Fœminina
      - Secunda { Communis / Attica
    - Imparisyllaba crescens nempe per vocalem { Diductam / Contractam
- Verbū cuius flexio quę cōiugatio dicitur.
  - Fit cum
    - Persona quæ triplex est.
    - Et tempore quod
      - Pro verborum modis varium est
      - Et in pręsenti primario thema verbi complectitur vnde verbū dicitur formæ
        - Primæ { Actiuæ / Neutrius
        - Secundæ
          - Ab act. ortæ { Pass. / Med.
          - Deponentis
  - Augmentum { Temporale …

& dicitur nomine { Speciali { Interiectio quæ est { Cum casu / Sine casu; Præpositio quæ regit casum { Vnicum / Varium, } rali aduerbiū regitq; { Accusatiuum si est iurandi / Secundò genitiuum si est aliud quoduis

- [P]rima cō[si]derat [s]yntacti[c]am
  - Positionem
  - Et contractionem
- [S]ecunda [ve]rsatur [in] vocum
  - Cōuenietia quę est
    - Primo nominis cum
      - Nomine
      - Verbo
    - Deinde
      - Aduerbij cum
        - Nomine
        - Altero aduerbio
      - Coniunctionis in ordine
        - Solius
          - Antecessionis
          - Consequutionis
        - Vtriusque
  - Rectione quę est
    - Vocis numeri vt
      - Nominis
        - Substantiui regentis genitiuum
        - Adiectiui regētis
          - Nomen in casu vario
          - Verbum infinitum
      - Verbi
        - Finiti quod regit
          - Nomen rectione
            - Primaria
            - Secundaria
          - Verbum infinitum
        - Infiniti qꝑ regit
          - Ante se accusatiuum
          - Post se rectionem sui finiti
    - Aduerbij quod à nomine
      - deriuatur & primitiui sui casum retinet
      - Aut non
        - Gene-
          - Pri-
            - Datiuum si est congregandi

TABVLA ETYMOLOGIAE

In etymologia.

- Primò vox est
  - Monosyllaba. Syllaba autem est
    - Primò
      - Vnius literæ. Litera porrò est
        - Vocalis
          - Diducta
          - Contracta
        - Consona
          - Semiuocalis
          - Muta
      - Aut plurium quæ syllaba est
        - Pura
        - Mista
    - Secundò
      - Certa vt perpetuò
        - Longa
        - Breuis
      - Anceps
  - Polysyllaba vbi de composi tione consonarum in ipsius polysyllabæ medio agitur.
- Deinde vocis
  - Communes affectiones sunt
    - Accentus
      - Rectus
        - Acutus
        - Grauis
      - Circumflexus.
    - Notatio vt
      - Species
        - Primitiua
        - Deriuatiua
      - Figura
        - Simplex
        - Composita
  - Genera sunt vox numeri
    - particeps cnius
      - Affectiones sunt Genera vide *
        - Modus
          - Finitus
          - Infinitus
        - Et sæpe contractio
    - Expers quæ est
      - Aduerbium quo referuntur
        - Præpositiones
        - Et interiectio
      - Coniunctio
        - Enuntiatiua
        - Ratiocinatiua
          - Congregatiua
            - Cop latiu
            - Co xiu
          - Segregatiua
            - Di ti
            - D ct
          - Causalis
          - Conclus

* (

rima cō-
derat
yntacti-
am

ecunda
rsatur
vocum

LONDINI,
Ex Officina Typographica
Henrici Bynneman.
CIↃ. IↃ. LXXXI.

*Cum Serenissimæ Regiæ Maiestatis
Priuilegio.*

73